No. 79. DINGSDAG 6 JULIJ. 1858.

VIJF EN DERTIGSTE JAARGANG

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG. De prijs is per *drie maanden* te Assen ƒ 2.30 buiten Assen franco per post ƒ 2.45. — De prijs der Advertentiën is van 1 tot 5 regels ƒ 1.00 en voor elken regel meer 15 cent behalve 35 cent zegelregt.

Bij deze Courant wordt een Bijblad gratis uitgegeven.

GEDEPUTEERDE STATEN van Drenthe,

Brengen hiermede ter algemeene kennis, dat de Drentsche Hoofdvaart, tot het doen uitvoeren van vernieuwingen en herstellingen van de werken dier vaart, van af Maandag den 12 dezer, tot nader order, voor de scheepvaart zal zijn gesloten.

En zal deze ten gemelden einde worden opgenomen in de *Provinciale Drentsche en Asser Courant.*

Assen den 1 Julij 1858.

Gedeputeerde Staten voornoemd,
DE VOS VAN STEEWIJK, Voorzitter.
W. H. HOFSTEDE, Griffier.

OVERZIGT
der belangrijkste Gebeurtenissen.

6 Julij.

Fuad-Pacha is nog te ziek om de conferentien bij te wonen, doch men verzekert, dat men vergaderen zal — zonder hem. De presente leden zijn ook nog talrijk genoeg, om eene levendige conversatie te houden.

Of de keelzieke al antwoord heeft ontvangen op Keizer *Alexanders* eisch ten aanzien der Turksche Christenen is nog onbekend. Sommigen zijn bevreesd, dat de diplomaat, sedert hij den Rus *van Kisseleff* hoorde pleiten voor de regten der Christenen, eene belemmering op zijn spraakvermogen ontdekte.

Overigens baarde het te Weenen groot opzien, ja zelfs eenige ongerustheid, dat de Fransche en Russische gezanten te Constantinopel vertoogen indienden tegen de maatregelen der Porte ten aanzien van Montenegro enz, eene ongerustheid, die nog werd verhoogd door de verschijning van een Russisch oorlogschip in de Adriatische zee, 't welk zich aldaar onder het commando stelde van den Franschen admiraal, de heer *Jurien de Lagravière.* Oostenrijk, hoe langer zoo meer overtuigd, dat Frankrijk en Rusland elkanderen naderen en reeds genoeg deden, om aan eene alliantie tusschen die beide Gouvernementen te gelooven, zoekt steun bij Engeland en beweert zelfs, dat ook Pruissen de Engelsch-Oostenrijksche politiek in deze aangelegenheid huldigt.

Wij gelooven het niet, zooals wij ook nooit gelooven aan een opregt bondgenootschap tusschen Engeland en Oostenrijk.

Licht en duisternis verdragen zich niet.

In Engeland plaatst men het licht op den kandelaar en in Oostenrijk laat men toe, dat de Paus er een domper op zet — hoe zou hij, die zich in 't licht verheugt, en hij, die zich niet ongelukkig gevoelt in de duisternis, zamengaan?

Een oogenblikkelijk belang kan hen voor eenigen tijd vereenigen — is het bereikt, dan zullen de geallieerden elkander ontloopen als gejaagde herten.

Keizer *Napoleon* is zeer boos op den Turkschen Sultan, en teregt. Deze beloofde, toen hij in de klem zat, veel, maar voert thans weer een stout woord en hij stemt dit een toon hooger of lager, naarmate de groote Potentaten onderling kibbelen.

De *Pays*, een ministerieel blad, zegt, dat het b e s t a a n van het Turksche Rijk, bij eene Regering als de tegenwoordige, geenszins als goed verzekerd is te achten.

Onder de verlegenen om contanten behoort ook de Onderkoning van Egypte en zelfs zou hij verlegen zijn in vrij hoogen graad. De Engelschen, die altijd geld genoeg hebben, als het voordeel geeft, in welk opzigt dan ook, en gaarne iemand verpligten, om op de eene of andere wijze ruim beloond te worden, boden Zijne Egyptische Hoogheid 36 millioen gulden (ook nog geen kleinigheid!) aan tegen 6 pCt., aflossing in 6 jaren, en vroegen als waarborg voor prompte betaling de ijzeren spoorweg van Alexandrie tot Suez, benevens een dorpje, gelegen aan de eerste halte van den spoorweg van Alexandrie naar Caïro. „Bon!" zei de Onderkoning, „maar ik moet eerst de noodige toestemming hebben van mijn Souverein, den Turkschen Grooten Heer.

En zal hij die te Constantinopel verkrijgen?

Dat is te betwijfelen, althans de Fransche gezant zal doen wat hij kan, om de Engelschen te beletten, dat zij den Egyptischen Onderkoning zóó verpligten, vooral met het oog op de doorgraving van de landengte van Suez. Frankrijk kan niet goedschiks dulden, dat Engeland meester is van den grooten heirweg door de bezittingen van den Egyptischen Pacha, zoolang deze de 36 millioen niet terug heeft gegeven.

Maar hoe, als de Egyptische Onderkoning, denkende „nood breekt wet", het Engelsche goud eens aannam zonder de Sultans toestemming?

Heeft de chef dan geld, om zijn vassal tot reden te brengen?

Van de Turksche schatkist is toch gewoonlijk ook den bodem te zien en een fleurig gezigt is dit juist niet.

De Fransche bladen, die gaarne ongunstige berigten uit Britsch-Indie mededeelen, immers dat betaamt opregte geallieerden! verhalen, dat aldaar een krijgsraad is gehouden, waarin de vraag werd behandeld: „zullen wij Lucknow ontruimen?" en verzekeren zelfs, dat eene sterke Engelsche krijgsmagt met geforceerden marsch op die stad aanrukt, ten einde de retraite te dekken.

't Zou een gewigtig feit zijn en de zedelijke kracht van Engeland in Indie verzwakken, maar eene andere vraag is of het verhaal waarheid behelst.

Bijzondere berigten uit China melden, dat *Hwang*, een der Keizerlijke Generaals, den geheimen last ontving (zoo geheim, dat men het straks in het kleinste gehucht van Drenthe door middel van deze courant zal weten), om Canton te hernemen en de ronde Barbaven te *vernielen.* De Chinezen zijn gewoon te spreken van te vernietigen, te verdelgen, enz., 't welk dikwijls 't zelfde beteekent: hard weg te loopen en niet eens om te kijken.

Ook zou Zijne Keizerlijke Majesteit zich genegen hebben betoond, om de n e d e r i g e beden der Amerikanen en Russen aan te nemen; maar in onderhandeling treden met de Engelsche en Fransche gezanten — dit niet!

Het antwoord was: „wij willen van nu af niet spreken met een gezant des Keizers, maar met den Keizer zelven, en wil de Keizer dit niet, dan zal het kanon belet vragen, en als het belet ontvangt, doen wat het kan, tegen wil en dank van den Gebieder des Hemelschen Rijks.

De heer *White* vroeg in het Engelsch Parlement of Engeland en Frankrijk het nog eens waren over de Donaukwestie en ontving ten antwoord: op de conferentien wordt de behandeling dier kwestie geheim gehouden en dus kan ik dit geheim niet opligten.]

De heer *Disraeli* heeft gelijk, maar de heer *White* wachte slechts eenige dagen. Dan krijgt hij antwoord uit Constantinopel door de *Belgische Independance.*

Wie spreekt in dezen tijd van geheim?! De vraag is maar wie een geheim het eerst verklapt.

Die geld heeft en ettelijke dagen of weken tot vrij gebruik, ontloopt het thans zoo akelig ruikende Londen, maar als er een millioen het hazenpad kiezen, blijven er toch nog meer dan 2 millioen over, die overgeleverd zijn aan het gevaar eener pestziekte, terwijl parlementsleden en rijke Nabobs in de Schotsche hooglanden zwerven of aan de baden lekker eten en grof spel spelen en . . .

Maar — God regeert. Die te Londen moet blijven en werken om zijn eerlijk brood te verdienen en leeft zooals de Christen moet leven; denkt aan het „muschje," dat niet valt, zonder den wil des Hemelschen Vaders.

De Israeliten hebben voortaan plaats in het Engelsche Lagerhuis, zeer tot genoegen van de *Times,* maar geenzins tot vreugde van de *Morning Post.* Deze ziet met innige smart uit de beslissing dier eedskwestie, dat de politiek onzes tijds veel van haar zedelijk karakter verliest.

De kibbel-stoomboot is te Genua aangekomen en weder Sardinisch eigendom, maar de historie is daarmede nog niet uit. De Napelsche regtbank, die kwestie behandelende, heeft beslist, dat het schip volgens regt p r ij s was. Voor dit vonnis werd geveld gaf de Napelsche regering het terug en maakte er dus een p r e s e n t van. Maar een present wil Sardinie niet, omdat het beweert: „de prijsverklaring van de boot was o n r e g t" en nu zegt het daarenboven: „dit vonnis is een smet die op onze vlag kleeft en wij kunnen daarmede geen vrede hebben. Dit zou strijden met onze Nationale eer!" Ziedaar op nieuw aanleiding tot twist, en men ziet hieruit hoe gemakkelijk hij, die een hond wil gooijen, een „bungel" vindt.

Die stoomboot is wel een kort begrip van allerlei ellende.

Zoo kwamen dezer dagen de officieren en manschappen, die haar gekaapt hadden, met een eisch tot vergoeding van den prijs, dien zij door den verkoop der stoomboot voor hunne moeite zouden hebben ontvangen, en daaraan zal worden voldaan.

Men zegt, dat nog een aantal lieden, die weinig bezitten en gaarne meer hadden, peinzen of er nog niet meer uit die stoomboot te halen is. Zij heeft anders al geld genoeg gekost. Men rekene maar eens: f 36.000 aan twee machinisten — een lang proces — de waarde der boot aan de kapers en eene nog onbetaalde rekening, wier bedrag men vindt, als men uitrekent: 2: 36 = 28?

De Fransche bladen twisten reeds over de politieke beteekenis van de lafreding des heeren *Espinasse.* Zij is, predikt de *Patrie*, een onbedriegelijk teeken van een milder, zachter bestuur, maar de *Pays* en de *Revue Comtemporaine* bestrijden die meening.

Wij hebben, onze lezers zullen zich dit herinneren, dadelijk gewaarschuwd tegen het onvoorwaardelijk geloof aan de profetie: „de Keizer maakt regts om keert en loopt nu de liberaliteit in de armen."

De Onderkoning van het Lombardijsch-Venetiaansch koningrijk is tot de overtuiging gekomen, dat men de bevolking aldaar niet moet regeren met uitgetogen zwaard, en hij bragt dit den Keizer van Oostenrijk, zijn broeder, zeer duidelijk en ernstig onder 't oog, maar deze is niet van dat geloof.

Hij speelt een gevaarlijk spel.

Uit Madrid komt de eenigzins verrassende tijding: „wij hebben een nieuw ministerie onder het presidium van Maarschalk *O'Donnell!*"

Alzoo een gematigd liberaal Ministerie, te meer verrassend, daar de Minister van Binnenl. Zaken, een constitutionneel man, en dus een witte raaf in Spanje, zijne portefeuille behield. Wij moeten nadere tijdingen afwachten, nopens de aanleiding tot deze vrij onverwachte verandering van het parlementair tooneel. *O'Donnell* is een man van karakter en geen vriend der ultramontanen, en de eerste vijand die hij dus ontmoet is de kerk.

De Minister *Isturitz* was zeer boos op Lord *Malmesbury*, die Spanje aan zijn lot wilde overlaten, als het niet meer deed tot wering van den slavenhandel, en hij maakte zich gereed, om daarover eene krachtige nota aan dien Engelschen staatsman te schrijven, toen er juist een bode van het paleis kwam, die hem zijn ontslag als minister ter hand stelde.

Rusland heeft eene nieuwe geldleening uitgeschreven, uitsluitend in Rusland zelf aan te gaan, en wel ten bedrage van 30 a 40 millioen roebels, rentende 4½ pct. en aflosbaar tegen het nominale bedrag. De Regering heeft onmiddelijk voor het grootste gedeelte ingeschreven, voor fondsen van weldadige inrigtingen.

De Mormonen hebben hunne hoofdstad van het Zoutmeer verlaten en vereenigden zich te Orovo, om aldaar eene nieuwe stad te bouwen. Deze zullen zij echter met wallen omgeven, ten einde aan de eedgenootschappelijke troepen het hoofd te kunnen bieden. Maar er is ook geschut noodig, en lieden die het kunnen afschieten en raken, alsmede snaphanen en goed mikken.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Waterhoogte. Arnhem, 3 Julij. 1.10 El; † A.P. 8.05. Gev. 3 d.

De **Rijnhoogte** te Keulen den 3 Julij. 6 voet 6 duim of 6 voet 5 duim Rijnlands.

Aanst. Woensdag zullen de vergaderingen van de Algemeene Synode, in het lokaal van het departement voor de zaken der herv. en andere eeredienslen, door den minister van dat departement geopend worden.

— Met den aanvang van een nieuw leerjaar kunnen op den 1 Sept. a. s., in 's Rijks veeartsenij-school te Utrecht als kweekelingen worden opgenomen, tegen betaling van f 350 's jaars, zij, die hun 16e jaar hebben bereikt, doch niet ouder zijn dan 24 jaren en een voldoend examen hebben afgelegd. Aan hetzelfde examen zijn onderworpen zij, die den leeftijd van 18 jaren hebbende bereikt, tegen betaling van f 100 per jaar in de school alleen onderwijs en niet tevens huisvesting en verpleging wenschen te ontvangen. De aspiranten moeten zich vóór 15 Augustus bij den directeur der school, in persoon of schriftelijk aanmelden.

— Den 21 Junij werd bij de arrondissements-regtbank te 's Gravenhage behandeld eene zaak, welke nog al sensatie verwekte. Een jeugdig boerenmeisje werd aangeklaagd van diefstal bij haren meester, bij wien zij voor loon in dienst was. De beklaagde had bij hare eerste aanhouding schuld bekend, doch ter teregtzitting die bekentenis op eene meer dan vrijmoedige wijze ingetrokken, voorgevende, dat zij door haren hoogst zenuwachtigen toestand en de behandeling van den commissaris van policie niet wist, wat zij gezegd had. Thans verklaarde zij, dat zij integendeel de gelden, welke men haar beschuldigde te hebben ontstolen aan haren meester, van hem had gekregen, als belooning voor de ongeoorloofde verstandhouding, in welke zij tot dien meester had gestaan. Dit feit werd echter ten stelligste door den meester der beklaagde ontkend. De subst.-officier *van Maanen* hield de beschuldiging vol en requireerde eene correctionele gevangenisstraf van twee jaren. Na die conclusie rigtte de beklaagde nog eenmaal het woord tot de regtbank, en verklaarde plegtig, onder het aanroepen van den naam des Allerhoogsten, dat het kind, waarvan zij moeder staat te worden, niemand anders tot vader had dan haren meester. Nadat de heer mr. *Jacobson* in eene sierlijke en uitvoerige rede de onschuld der beklaagde had trachten te bewijzen en alle plaats gehad hebbende omstandigheden heeft gepoogd te verduidelijken, is de uitspraak bepaald op maandag. Op dien dag heeft de Regtbank het meisje vrijgesproken, op de gronden, bij pleidooi aangevoerd.

— Te Hoogezand had op den 28 Junij jl. een droevig ongeluk plaats; de molenmaker *Jan Dalman*, op de stelling des molens van den heer *F. van Calcar* bezig zijnde te werken, had het ongeluk door een der wielen zoodanig getroffen te worden, dat hem het hoofd als 't ware letterlijk verbrijzeld werd. Hierdoor werd hij van de stelling geworpen, en, [wij schrijven het met huivering] bleef de ongelukkige bewusteloos aan een aan de stelling gevestigden spijker [rong] hangen en werd daar eerst na een poos door de in de nabijheid zijnde werklieden bespeurd. Dadelijk is geneeskundige hulp verleend, maar het heeft evenwel aan een viertal doctoren en een professor niet mogen gelukken hem in het leven te behouden; de ongelukkige laat eene diep bedroefde weduwe en een kindje na.

N. Winscholer Ct.

— Uit Riouw (Neerlands Indie) wordt van den 28 April het volgende geschreven:

„In den voorlaatsten nacht is de kapitein der Emoeij-Chinezen, *Oeg Tiksing*, bij helderen maanschijn, op eene gruwlijke wijze vermoord. Te middernacht hoorde ik een ontzettend geschreeuw van „brand!" Mij onmiddelijk

naar buiten begevende, zag ik werkelijk aan de zijde van *Tiksings* huis een fel licht en deed zich onmiddelijk daarna een hevig geweer- en *lila*-vuur, vergezeld van het gegil van „*Amok*" hooren. Na mij met een sabel gewapend te hebben, begaf ik mij naar de kampong, waar ik eene menigte menschen verzameld vond, voor de poort van den langen gang, die naar *Tiksings* huis geleidt, en die van binnen digt gesloten was. Nadat de poort met geweld was opengebroken, wilde de menigte naar binnen dringen, doch vond de opening ontoegankelijk gemaakt door opeenstapeling van scherpe doornen. *Tiksings* zwager, die het eerst zich een weg in den gang wilde banen, kreeg onmiddelijk een kogel in 't hart, zoodat hij dood ter neder stortte. De menigte, hierdoor afgeschrikt, terwijl bovendien een *lila*, aan de zeezijde, op haar was gepointeerd, trok terug. Het gevaar inziende, waaraan ik mij te midden van een troep moordenaars had blootgesteld, ijlde ik kogelvlug naar huis terug, en riep mijn huisheer toe, om, zonder tijdverlies, zich met zijn gezin naar het fort te begeven, waarin ik hen behulpzaam was. Mij daarna weder naar beneden begevende, zag ik, op de kaai staande, nabij den steiger, 2 Chinesche poekats of praauwen, van de zijde van *Tiksings* woning komende, met, naar gissing, een vijftigtal menschen daarop, al vurende en schreeuwende, de *soam* (de Douane) passeren, waarop een schot door een onzer kruisbooten op hen werd gedaan. Daarna begaf ik mij weder naar den kampong en vond de deur van *Tiksings* gang open; ik drong, aan het hoofd van eene menigte gewapende mannen, naar binnen; maar, welk een afschuwlijk tooneel moest ik aanschouwen! eerst verbrijzelde stinkpotten, 2 lijken en 7 gewonden, en daarna *Tiksing* in een huis, door hem op het water gebouwd en bewoond, in zijn bloed badende, het hoofd geheel van den romp gescheiden, bijna onherkenbaar door de menigte wonden op het hoofd, de wangen, armen en beenen. Daar lag hij zielloos, terwijl zijne aanverwanten de lucht deden weêrgalmen van hun jammerlijk hartverscheurend geween! In dat gebouw lag alles kort en klein geslagen en verbrijzeld, — alles met bloed bespat. Zijne vrouw, die in een hoogen toestand van zwangerschap verkeerde (heden bevallen van eene dochter,) heeft haar leven en ook dat harer kinderen daaraan te danken, dat zij uit het venster in zee is gesprongen. — Daarvan was uitgezonderd één zoontje, dat, in een ander vertrek sliep, en hetwelk *Tiksing* poogde te redden, toen hij in de handen van zijne moordenaars viel, die evenwel het kind hebben gespaard. Toen het ongelukkig slagtoffer van hunne moorddadige wraakzucht gevallen was, droegen de booswichten zijn ijzeren kist, waarin hij zijn geld bewaarde, weg. Hun eenigste doel is echter blijkbaar geweest, om slechts *Tiksing* te vermoorden, daartoe gedreven door eene veete, die ontstaan is uit de, in April 1856, plaats gehad hebbende verwikkelingen, die voornamelijk aan hem worden toegeschreven.

„Heden morgen kwam hier het berigt aan, dat de boosd... ers, waarvan geen enkele in onze handen is gevallen, ..., na het plegen van den afschuwlijken moord, naar ...elang hebben begeven aldaar de plantages van *Tiksing* verwoest en den Chineschen schrijver hebben vermoord, na zich te hebben meester gemaakt van al wat er zich aan waarde bevond. Bij hunne komst, gaven zij aan het volk der plantages te kennen, dat zij hun heer en meester op Janjong Pinang het hoofd hadden afgehouwen, en dat hun hetzelfde lot wachtte, indien zij zich niet verwijderden. Heden nacht is ook een ander Chinees op Singarang vermoord.

„De moorddadige aanval op *Tiksing* is een der welberaamdste en meest onverschrokken plannen, die ooit en met zulk goed gevolg, als 't ware, onder 't bereik van alle onze verdedigings-middelen, werd ten uitvoer gelegd. In een kwart-uur tijds was alles afgeloopen — de moord, de roof van de ijzeren kist, en de vlugt volbragt. Een bestaan, zoo brutaal en ongehoord, dat een ieder er over verbaasd is. Toen een detachement van het fort naar beneden tot hulp was gesneld, waren de Poekats reeds uit het gezigt. Eene sloep met militairen, door den Resident hen achterna gezonden, kwam gisteren onverrigter zake terug. In plaats van naar Simbalang te stevenen stelden zij koers naar Loban.

„Ik voorzie, dat de aan *Tiksing* gepleegde moord, de Chinesche bevolking onderling tot wraakoefening zal aanhitsen, die, zoo niet krachtdadig tegengegaan, tot groote verwoesting van de Jambier- en peperplantages en bloedstorting aanleiding zal geven. Voor de Europesche bevolking bestaat er geen gevaar; niet te min zijn wij allen op onze hoede, en, mogten zij ons al bedreigen, zoo zouden zij het hard te verantwoorden hebben, en weldra het onderspit delven

„Hadden wij hier een paar kleine stoombooten gehad, in plaats van die logge kruisbooten, of zelfs oorlogschoeners, die in snelheid van beweging niet te vergelijken zijn bij die sterk bemande en snel roeijende Chinesche Poekats, geen van de booswichten zou ons zijn ontsnapt. — Z. M stoomschip S o e m b i n g is zoo even hier ter reede aangekomen — jammer, een paar dagen te laat!

— Uit het verslag over de verrigtingen aangaande het armbestuur over 1856, blijkt o. a., dat, zooveel uit de berigten van Gedeputeerde Staten der onderscheidene provinciën kan worden afgeleid, de bezwaren, voortvloeijende uit het gebruik, door de kerkelijke armbesturen gemaakt van de vrijheid hun door de wet gelaten, zooals die in 1855 zijn ondervonden, in 1856 meer toegenomen dan verminderd zijn. Hoewel er tusschen de strekking dezer berigten en die over hetzelfde onderwerp, in het verslag over 1855 vervat, geen groot verschil is, zoo is het echter, zegt de regering, niet te ontkennen, dat uit het medegedeelde kan worden afgeleid, dat het streven der kerkelijke armbesturen, om hunne armverzorging te beperken, en die, zoo het kan, op de burgerlijke besturen over te brengen, zich in 1856 in nog meerdere mate dan in 1855 heeft geopenbaard, en dat dus de loop der zaken schijnt aan te duiden, dat men van het bereiken van het hoofddoel des wetgevers, zooals dit voornamelijk in de artt. 20 en 21 is uitgedrukt, veeleer verder is afgeweken, dan dat men er meer toe zou genaderd zijn. Met het oog op de voormelde berigten is het der regering aangenaam, dat zij, even als in het verslag over 1855 deed, ook nu weder, eenigermate als tegenstelling van den min gunstigen inhoud dier stukken, de aandacht kan vestigen op het hoogst gewigtig feit, dat de vermelde uitkomsten der tabellen, bij het verslag overgelegd, hoewel zij niet bepaaldelijk eene merkbare ontwikkeling der kerkelijke armverzorging aanduiden, echter ook weder, voor 1856 op verre na geene zoodanige beperking of vermindering daarvan bewijzen, als waarvoor de inhoud der door de meeste collegien van Gedeputeerde Staten gegeven berigten kan doen vreezen. Dat feit toch schijnt te kunnen strekken tot matiging van den indruk, welke die berigten op zich zelve en afgescheiden daarvan zouden kunnen te weeg brengen, en toont aan, dat de armverzorging toch nog steeds voor verre het grootste deel kerkelijk is, terwijl voor 1856, naast de vermindering van deze ook staat eene en wel eene grootere vermindering van de burgerlijke armverzorging, zoodat het minder ongunstige van den toestand van het armwezen in het algemeen op beide invloed heeft uitgeoefend. De regering blijft, in verband hiermede, ook nu nog eenigermate hechten aan hare in het verslag over 1855 vervatte opmerking, dat mogelijk een meer of min beduidend (misschien eer toe- dan afnemend) getal op zich zelve staande handelingen van kerkelijke armbesturen, ten aanzien van bijzondere personen, die dikwerf en door haren aard te regt diepen indruk te weeg brengen, aanleiding gegeven, dat daaruit ten opzigte van den staat van zaken, in het algemeen, sterkere gevolgtrekkingen worden afgeleid, dan de werkelijkheid toelaat. Op grond der in sommige provinciën reeds verkregen uitkomsten wordt het vertrouwen gevoed, dat men, zoo handelende, er allengs meer en meer toe zal naderen, eene uitvoering van art. 25 der wet te verkrijgen, die met het heilzaam doel van den wetgever strookt, terwijl de ondervinding doet zien, dat, wanneer men de zaak ongestoord aan haren loop overliet, de werking van dat artikel zeer schadelijke gevolgen zou kunnen hebben.

Uit de tabellen blijkt, dat er in 1856 waren 4930 instellingen, strekkende ten behoeve of tot het verzorgen der armen. Het cijfer der bedeelden beliep 558 361, staande tot de bevolking in 1856 als $169^{30}/_{100}$ tot 1000. De onderstand in geld bedroeg f 2 588 264.71½; in geldswaarde f 6 211 867.49¹.

— Het 14e verslag van den toestand en de verrigtingen der Nederl. vereeniging tot afschaffing van den sterken drank, behelst verschillende belangrijke beschouwingen, waarvan hier een kort uittreksel volgt. In het algemeen gaat de vereeniging voorwaarts, welke vooruitgang meerdere waarde erlangt, doordien in het aannemen van nieuwe leden met behoedzaamheid wordt te werk gegaan. Eene andere algemeene opmerking van het bestuur is, dat daar, waar onderwijzers en openbare ambtenaren zich aan de vereeniging aansluiten, de vruchtbaarste werking der vereeniging bespeurd wordt; terwijl omgekeerd de meeste bezwaren, de sterkste tegenkanting wordt ontmoet daar, waar de zoo even genoemde personen zich aan de zaak onttrekken. Eene derde algemeene opmerking geldt de klagt, dat inzonderheid van wege de R. K. geestelijkheid zoo weinig ondersteuning en medewerking ondervonden wordt, vooral in die plattelandsgemeenten, waar de bevolking meerendeels of bijkans uitsluitend Roomschgezind is. Eene laatste opmerking is, dat niets op den duur betere uitkomsten aan den zaak der afschaffing belooft, dan de invloed van het onderwijs der jeugd. — Het getal leden der vereeniging bedraagt 11701, als in Noord-Brabant 509; Gelderland 942, Zuid-Holland 3466; Noord-Holland 3852; Zeeland 69; Utrecht 764; Friesland 1170; Overijssel 529; Groningen 319; Drenthe 64 en Limburg 17. Het getal leden die eene vaste geldelijke contributie ten behoeve der vereeniging geven, beloopt, zoover de opgaven strekken, 871. Het aantal personen die, met inbegrip van de genoemde leden, hoofdelijk f 2 of meer aan de vereeniging bijdragen, beliep 1145. De oplage van den *Volksvriend* beliep gemiddeld 2200 exemplaren; van den *Almanak voor de Ned. vereeniging* werden 2000 ex. gedrukt. Overigens zijn er in 1857 80 000 tractaatjes gedrukt. Alleen door de provinciale correspondenten zijn er 49.727 uitgegeven. Het genootschap tot zedelijke verbetering der gevangenen ondersteunde wederom de pogingen tot verspreiding der geschriften van de vereeniging.

Amsterdam, 3 Julij. Betreffende den brand, die hier gewoed heeft zijn wij in staat het volgende meer volledig berigt mede te deelen:

Gisteren morgen ten ruim 9¼ ure is er brand ontstaan in de lijnbaan van den heer *Marcussen*, op de Schans bij de Raambarrière, en wel door het afstrijken van een lucifer, waarvan het brandende kopje in de hennep moet gevallen zijn, zoodat in eens de vlam ontdekt werd, die de pogingen tot blussching door eigen middelen onmogelijk maakte en 27 perceelen in den asch legde, waarin onder anderen rijst, katoen, teer en pik opgeslagen was; door den wind werd de vlam naar de Baangracht versprcid en daar vernielde zij 14 perceelen, waaronder voornamelijk eene plaatzagerij en smeersmelterij. Door de werking van 35 spuiten was men den brand ten 2 ure meester. De rijstpelmolen, in de Leliestraat uitkomende, heeft van achteren veel geleden.

Arnhem, 29 Junij. Heden namiddag is alhier in de Broekstraat gevonden het lijk van een brigadier der alhier in garnizoen liggende dragonders, welke zich door middel van een tafelmes op vreeselijke wijze van het leven had beroofd; de redenen die tot dezen verschrikkelijken zelfmoord aanleiding gegeven hebben zijn onbekend De overledene stond als een zeer oppassend mensch, die zich niet aan het gebruik van sterken drank overgaf, bekend.

Avereest, 2 Julij. Aan de Dedemsvaart heerscht thans veel bedrijvigheid, omdat de schipperij op de Hoogeveensche- en Smildervaarten weinig of niets kan afvoeren wegens den lagen waterstand. De voorraad oude turf is geheel opgeruimd en naar gelang der kwaliteit wordt voor de nieuwe van f 40 tot 50 het dagwerk betaald; een prijs, dien men voorzeker niet zou bedingen, als de Drentsche vaarten bruikbaar waren.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

De politieke kwestien laat men rusten en geheel Londen houdt zich met niets anders bezig dan met de uitdampingen van den Theems en hare nadeelige uitwerking op de openbare gezondheid. Uit het officieele rapport der week, eindigende 26 Junij, blijkt dat 54 personen aan de diarrhaea gestorven zijn tegen 31 en 18 in de twee voorgaande weken. Aan de cholera of cholerische diarrhaea zijn, volgens het rapport, 8 personen bezweken. Deze cijfers zijn volstrekt niet onrustbarend, daar zij betrekking hebben op eene bevolking van 2.721.000 zielen. Doch meer genoemd rapport doet zien, dat 293 menschen gestorven zijn aan ongesteldheden, die een ernstig onderzoek noodzakelijk maken over den gezondheidstoestand der groote stad; de aard dier ongesteldheden wordt niet opgegeven, en hierin handelt men verkeerd, want het resultaat leidt tot niets anders dan tot het verontrusten der Londenaren. In een berigt uit de Britsche hoofdstad des betreffende leest men onder anderen: „De uitdampingen van den Theems zijn verpestend, doch wij gelooven niet dat zij tot heden van zeer ernstigen invloed op de sterfte te Londen zijn geweest, althans te oordeelen naar de cijfers; en de stellers van het wekelijksch rapport der ingeschreven overledenen hadden zich behooren te bepalen tot het aanraden van voorzorgmaatregelen betreffende de levenswijs der arme klassen, en niet in een lang en verward document op- en aanmerkingen moeten maken die volstrekt geen practisch nut hebben."

— De schade, door den brand in de London-docs veroorzaakt, wordt op 500.000 pd. st. (f 3.600.000 geschat. De oorzaak van de ramp is nog onbekend.

— Het Engelsche lagerhuis heeft in comité een wetsontwerp aangenomen, waarbij het huwelijk, aangegaan tusschen een weduwnaar en de zuster zijner overledene vrouw, wettig wordt verklaard. Een voorstel van den heer *Stewart*, strekkende om magtiging te verleenen tot het aangaan van een huwelijk tusschen een weduwnaar en de nicht zijner overledene vrouw, werd door den voorsteller ingetrokken.

— De heer *James Ferguson*, dezer dagen van eene reis door het Oosten teruggekomen, schrijft in een brief aan den *Times*, dat hij de Krim bezocht heeft en aan zijne landgenooten de verzekering kan geven, dat de graven in de omstreken van Sebastopol door de bewoners van het schiereiland zeer wordeu geëerbiedigd, en meer nog, dat door de edele hemoeijingen eener vrouw, mevr. *Bellavodsky*, eigenares van het dorp Burluik en het omliggende gebied, al de graven die zich op het slagveld van den Alma bevinden voor ontheiliging zijn bewaard gebleven en onderhouden worden.

— Een der merkwaardigste plaatsen van Londen is tegenwoordig het geregtshof, waar de echtscheidings-processen worden behandeld. Daar heerscht een geweldig gedrang en de gemakkelijkheid, met welke de huwelijken ontbonden worden, is verbazend. Dagelijks komen gemiddeld 9 a 10 echtscheidingen voor, en nog ongeveer 130 paren, die zich willen laten scheiden, staan op de lijst.

— In de politieke kringen heeft te Londen eene toevallige daad nog al opzien gebaard. Bij den dood der hertogin van Orleans gingen vele Franschen hun naam aan het sterfhuis inschrijven; een hunner reed er heen in gezelschap van den heer *Baroche*, zoon van den voorzitter van den Staatsraad; deze bleef in 't rijtuig, terwijl zijn vriend zich inschreef. Intusschen kwamen er anderen, die den heer *Baroche* herkenden, en hem te kennen gaven, dat hij eene onbeleefdheid zou doen, als hij, voor 't sterfhuis zijnde, geene hulde bragt aan de nagedachtenis eener vorstin, die, welke staatkundige gevoelens men ook was toegedaan, geacht moest wezen door elk beschaafd man, laat staan door een regtgeaard Franschman. *Baroche* liet zich ompraten en ging ook zijn naam inschrijven. Dit werd dadelijk opgemerkt. De heer *de Montalivet* zeide, dat „*Baroche* de geregtigheid der toekomst was vooruitgeloopen," — en de heer *Louis Blanc* gaf bij het uitspreken eener lijkrede van een balling te kennen, dat het keizerrijk reeds zoo nabij zijn val was, dat de zoon van 's Keizers gunsteling reeds bij voorbaat zich aan 't sterfhuis der hertogin van Orleans was gaan inschrijven.

DUITSCHLAND.

De lage prijzen van den tabak hebben in de Bergstraat ten gevolge gehad, dat de algemeene en wel eenigzins overdreven ijver, die men daar ten opzigte van de cultuur dezer plant aan den dag legde, aanmerkelijk bekoeld is. Er is althans dit jaar naauwelijks een derde gedeelte aangekweekt van hetgeen er ten vorige jare geteeld is, terwijl de daardoor aangewonnen akkers grootendeels met aardappelen en hier en daar met ander gewas bezet staan, waardoor het zich laat verwachten, dat de aardappeloogst weer ruim tweemaal zooveel zal opleveren als de vorige keer. De tabak begint intusschen weder eenigzins in prijs te stijgen; voor goede soort wordt zelfs 10¼ tot 10½ Pruisische thalers per centenaar betaald, en nog op dit oogenblik wordt er daar veel uit de eerste hand verkocht hetgeen in vorige jaren eigenlijk slechts eene zeldzaamheid was.

— Onlangs begaf zich zeker bejaard en ziekelijk heer naar een der voornaamste wisselkantoren te Weenen en verkocht zijnen geheelen voorraad van effecten en actien voor de som van 162 000 florijnen in banknooten. Eenige dagen later overleed hij. Toen de erfgenamen van de nalatenschap bezit wilden nemen, was het geld niet meer te vinden, en men begon reeds de bedienden van diefstal te verdenken. Toen deze echter standvastig de daad bleven ontkennen, werd het huis nogmaals doorzocht en ontdekte men eindelijk in een kagchel de duidelijkste sporen, dat al de banknooten door den eigenaar waren verbrand. De overledene, die jaren lang met zijn zoon in onmin leefde, was boosaardig genoeg, om hem op deze wijze te onterven.

— Bij gelegenheid der volkstelling in Zevenbergen berigt men uit Angyalos van eene vrouw, die zes paar tweelingen in leven heeft.

— Onlangs is generaal *Espinasse*, ex-minister van Binn. Zaken in Frankrijk, op zijne reis naar Oostenrijk, Frankfort doorgekomen, en bijna had hij een gelijke ontmoeting gehad als maarschalk *Pélissier* te Londen met den Hertog van Aumale. *Espinasse* was nl. op het punt om in een hotel zijnen intrek te nemen, toen hij vernam, dat de Graaf van Chambord daar gehuisvest was; om nu alle aanraking te vermijden, liet de generaal zich naar een ander hotel brengen.

BELGIE.

Eene particuliere correspondentie uit Brussel aan de *Amst. Ct.* d.d. 1 dezer bevat o. a. het volgende:

"De Catholieke bladen maken veel ophef van de wederbekeering tot het catholieke geloof van een in uw land goed bekenden persoon: *P. J. F. de Geest*. Na reeds ik weet niet hoe veel malen van de catholieke tot de hervormde kerk en in deze tot gene te zijn overgegaan, heeft hij thans weder de R. Catholieke leer omhelsd. Hij blijve bij die kerk! De protestanten houden niet van proselieten van dat slag en zullen met verachting neerzien op de beleedigingen en beschimpingen, die deze afvallige priesters hun naar het hoofd werpt in het geschrift, dat pas van hem verschenen is onder den titel: Vrij onderzoek van het protestantismus.

"De bisschoppelijke partij is thans zeer geschokt door de vrees eene brochure te zien verschijnen van den heer *de Decker*, ex-minister van binnenlandsche zaken, waarin hij de redenen uiteenzet, waarom hij zich met de bisschoppen niet heeft kunnen verstaan. Deze doen hun best om de uitgave van dat merkwaardig boekje tegen te gaan. Reeds hebben de organen der bisschoppen van Brugge, Gent en Luik de verschrikkelijkste bedreigingen tegen den heer *de Decker* geuit, ingeval hij het wagen mogt aan zijn voornemen gevolg te geven: hij wordt bedreigd met den kerkban en den index, — hij, die voor de kamer verklaarde de getrouwe en eerbiedige zoon der kerk te zijn. Het is echter niet genoeg aan de kerk onderworpen te wezen om bij de bisschoppen in gunst te staan; daartoe is het noodig dat men hun zeer onderdanige dienaar, hun k n e c h t zij. De heer *de Decker* heeft nooit tot die laagheid kunnen besluiten; hij hoopt ook zeer belangwekkende bijzonderheden openbaar te maken over de betrekkingen waarin hij heeft gestaan met de te ijverige afgevaardigden der regterzijde, b. v. met den heer *Dumortier*, die, omdat hij in het kabinet *de Decker* de verlangde portefeuille van openbare werken niet heeft kunnen bekomen, aan dezen een eeuwigen haat heeft gezworen.

TURKIJE.

De berigten in Konstantinopel uit de meeste provincien ontvangen, gewagen alle van eene gisting onder de Christenen. De dweepzucht der Turken veroorzaakt aan de Regering groote ongelegenheden en doet nieuwe verwikkelingen vreezen. De Oostenrijksche internuntius de heer *von Prokesch-Osten*, spoort de Porte tot onberaden en hevige maatregelen aan. Zij had een oogenblik besloten tegen Montenegro eene aanvallende houding aan te nemen, maar is tot gematigder gevoelens teruggekeerd en hoopt, dat de tegenwoordigheid van eene talrijke krijgsmagt in de Herzegowina gunstig voor haar zal werken op de diplomatieke schikkingen.

ASSEN, 6 Julij.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

's Hage, 6 Julij. Benoemd tot regter-plaatsvervanger bij de Regtbank te Assen de heer Mr. *Johannes Tonckens*, Advocaat aldaar, en tot Regter in die Regtbank de heer Mr. *van der Feltz*, Substituut-Griffier bij de Regtbank te Arnhem.

Amsterdam. ***Maandag***, 5 Julij. Op de beurs van heden was de slotkoers der **effecten** als volgt:

Nederl. $2\frac{1}{2}$ pCt. $64\frac{5}{16}$ percent. Dito 4 pCt. $98\frac{5}{16}$ percent. — *Rusland* bij Hope en Comp. 1798 en 1815 5 pCt. $106\frac{1}{4}$ percent. — *Oostenrijk* Nieuwe Metallieken 5 pCt. $87\frac{1}{16}$.

Granen en Zaden.

Koolzaad prijshoudend, op het najaar f 540. — Raapolie hooger, op zes weken f $49\frac{3}{4}$. — Tarwe ruim prijshoudend, 130 ponds nieuwe witbonte Poolsche f 350. — Rogge prijshoudend, 125ponds Pruissische f 213. — Boekweit hooger, 124 ponds Holsteinsche f 258.

Den 3den dezer is aan de hoogeschool te Groningen tot Doctor in de geneeskunde bevorderd de heer A. *H. Prins* van Gasselte, na het verdedigen van *eene beschrijving van een geval van Carcinoma Medullare Testiculi*, benevens eenige opmerkingen betrekkelijk deze ziekte.

— Gister middag om 2 uur stond de thermometer van Fahr. alhier op 57 gr. Den 17den der vorige maand was hij, ongeveer op hetzelfde uur, 40 graden hooger. Bij het buitengewoon koele weder van gister hadden wij zuidewind, hoewel zoodanige wind gewoonlijk warmte aanbrengt. Bij het warme weder van de vorige maand werd de zoele lucht ons soms door de noordewind toegevoerd. De gedachte van sommigen, dat onze aardbol de klimaten zoo als zij tot nog toe aan de bepaalde graden-breedte verbonden waren, verandert en nog meer veranderen zal, krijgt zoo eenige schijnbare grond.

— Sedert ongeveer drie dagen is hier met eenige tusschenpoozen een overvloedige regen gevallen, die de dorre landen grootelijks heeft verkwikt en aan vele vruchten reeds een beter aanzien heeft gegeven. Op de hooijing treft evenwel deze regen niet zeer voordeelig, daar van velen het weinige hooi, dat zij kunnen winnen, nu nog door de natheid lijdt.

— Op de veemarkt te Raalte was de achteruitgang van den prijs van het vee mede zeer merkbaar. Een landman kon voor eene koe, die hem in Mei f 73// gekost had, niet meer dan f 13// bedingen. Biggen van 5 à 6 weken vonden geene koopers. Ze worden soms weggegeven.

— De begrooting van enkel Provinciale uitgaven en inkomsten van dit gewest voor 1859, welke aan de Staten in hunne zomervergadering van dit jaar zal worden aangeboden, bedraagt in ontvang en uitgaaf f $138867.72\frac{1}{2}$.

• Op de begrooting van enkel provinciale en huishoudelijke inkomsten en uitgaven voor deze Provincie over 1859 is ook een post in uitgaaf uitgetrokken van f 22000. voor verbetering der Drentsche Hoofdvaart, door eene verhooging der peilen van ieder der kanaalpanden beneden het Veneschut tot 1 el 80 duim boven elken slagbalk. Daarop zijn geraamd de kosten voor de werken aan dat kanaal, die eene stremming van de scheepvaart vereischen en die in 1859 of in het begin van 1860 zullen moeten worden uitgevoerd. Daarenboven zijn de overige kosten ter verbetering van dat kanaal, die bij doorgaande scheepvaart kunnen plaats hebben, geraamd op f 23000 en ter begrooting van 1860 zullen worden gebragt. De verbetering van de Drentsche hoofdvaart, alzoo geraamd op f 45000, staat in verband met de vordering der werkzaamheden aan het kanaal van Groningen naar Assen, en met het oog op dit een en ander is het mede te wenschen, dat de verbetering van het Meppeler diep of het vaarwater van Meppel naar Zwartsluis, door het Rijk te ondernemen, op ruime schaal worde uitgevoerd, en de Staten der Provincie deze onderneming krachtdadig ondersteunen.

* **Zwiggelte**, 4 Julij. De toestand van de hooilanden alhier en in de omstreken is betreurenswaard; menschen van 50 a 60 jarigen ouderdom heugt het niet, zulk eene schrale hooioogst beleefd te hebben als thans het geval is; landlieden, die gewoon zijn 30 a 40 voeren hooi te winnen, maken nu op 10 a 15 hunne berekening. Sommige stukken land kunnen niet eens gemaaid worden.

***Meppel**, 5 Julij. Donderdag had hier weder eene grasverpachting plaats. Eenige dagmaten, die voor den tijd van zes jaren zijn verhuurd geworden voor p. m. f 400, hebben den eersten huurder thans opgebragt den buitengewonen prijs van f 1004, waaraan deze alzoo in dit jaar meer dan f 600 zuivere winst geniet.

* **Pelze**, 4 Julij. Bij de topgras verkooping, donderdag ll. alhier door den Not. *Kniphorst* gehouden, werd het gras zoo buiten gewoon duur verkocht als niemand hier heugen mag; sommige stukken werden twee derde duurder dan in voorgaande jaren, en daarin is bijna nog geen gras te vinden. Te Roden heeft *F. Aukema* 30 voer hooi voor f 900// verkocht en *R. Aukema* 10 voer hooi voor f 200//.

* **Elp**, 5 Julij. Het volgende bijzonder voorval kunnen wij mededeelen, 't welk heeft plaats gehad in het naburig gehucht Orvelte; een ooischaap, (drentsch ras) toebehoorende aan de Weduwe *Dolfing* aldaar, waarvan men in de maand Maart j.l. een lam verwachtte, bleef steeds zwanger en behield daarbij eene goede gezondheid. Voor eenige dagen echter werd bemerkt, dat een bultje onder aan den buik van het schaap groeide, dat allengs grooter werd en waaruit j.l. Vrijdag de langgedragene vrucht ter wereld kwam, doch dood. Acht Ned. duim was deze plaats van de gewone plaats verwijderd. Het moederschaap is goed gezond.

De hooioogst is hier begonnen, en laat zich treurig aanzien; stukken land, die in het vorige jaar 6 á 7 voer opleverden, geven nu slechts een; ook zijn er enkele stukken, die nog geheel voor den hooibouw niet geschikt zijn. De aardappelen staan hier voor een gedeelte schraal, en hebben veel last van de wormen; de boekweit staat uitmuntend en de rogge laat niets te wenschen over.

KERK- EN SCHOOLNIEUWS.

Wij hebben in ons vorig no. reeds berigt, dat de heer *Alberti* is beroepen tot Predikant te Visvliet. De *Prov. Gr. Ct.* bevat daaromtrent het volgend ingezonden stuk: Den 1 Julij had in de vakante gemeente te Visvliet de benoeming plaats van een nieuwen predikant. Nadat door de te Visvliet wonende stemgeregtigden eene behoorlijke oproeping was gedaan van mede-collatoren, kwamen deze met klokslag van 12 uur op in het kerkgebouw, alwaar reeds de kerkenraad aanwezig was en spoedig een vrij talrijk publiek verscheen.

Met eene korte aanspraak herinnerde de consulent ds. *P. Groenman*, pred. te Niehove, aan het belang dezer bijeenkomst en smeekte den zegen des Hemels af over het te verrigten werk. De aanwezige collatoren of de gevolmagtigden der absente stemgeregtigden legden aan den kerkeraad de benoodigde bewijsstukken over, welke in orde werden bevonden, zoodat men tot de benoeming kon overgaan. Nu echter had er een zeer ergelijk incident plaats. De heer jhr. mr. *U. W. F. van Panhuijs*, welke reeds bij de vorige benoeming eens predikants als gevolmagtigde zijns zwagers, jonkheer mr. *Ferdinand Folef* baron *van In- en Kniphausen* van de Nienoort, wegens gebrek aan deugdelijk bewijs van collatie-regt door den kerkeraad niet als collator was toegelaten, trad nu weer als zoodanig op, legde eenige stukken over, maar op de vraag des consulents naar het bewijs van regt van collatie, deed de heer *van Panhuijs* voortreden den heer *P. Hekkema*, Deurwaarder bij het Provinciaal Geregtshof van Groningen. Deze ambtenaar overhandigde een stuk, 't geen, door consulent en kerkeraad geëxamineerd, hetzelfde bleek te zijn, als 't geen voor drie jaren ter zelfder plaatse ter tafel was gebragt, en uit hetwelk *misschien* wel blijkende is, dat de heer baron *van In en Kniphausen misschien* hazen en patrijzen mag vangen in de Grietenij Visvliet, maar in hetwelk geen syllabe voorkomt van het regt ter benoeming eens predikants. De consulent weigerde danook, om op dat papier den heer *v. Panhuijs* ter benoeming te hooren, waarop deze heer met luider stemme tot predikant benoemde de heer kand. *Jacob Boon*, en aan den deurwaarder gelastte die benoeming in zijn exploit op te nemen, en dat exploit den kerkenraad over te leggen. De consulent weigerde dat exploit, waarop de deurwaarder het teeken zijner ambtsbetrekking toonde; maar de consulent bleef persisteren, om niets verder te willen hooren of aan te nemen; het exploit vloog op den vloer en de consulent sloot de vergadering. De heer *van Panhuijs* verliet daarop met den deurwaarder het kerkgebouw.

Na eenigen tijd werden de werkzaamheden hervat, en is toen door de stemgeregtigden en bevolmagtigden tot predikant benoemd de heer *Albert Alberti*, kandidaat bij het prov. kerkbestuur van Groningen, wonende te Ruinerwold. Deze benoeming, met eenparige stemmen gedaan, werd aanstonds door den kerkenraad in eene kerkelijke beroeping veranderd.

Ziedaar de toedragt der zaak! Men ziet nu met belangstelling uit naar hetgeen de heer *van Panhuijs* zal doen, of hij zijn vermeend goed regt bij andere autoriteit zal zoeken te handhaven, dan of hij wel, zooals voor drie jaren, de zaak zal laten rusten.

Op het twaalftal kwamen voor de heeren A. *Alberti*, *N. Bleeker*, *J. Gruno Aldershoff*, *H. Lunsingh Meijer*, *J. Boon*, *J. B. Goudschaal*, *A. van Laer*, *W. J. Coenen*, *T. Buiter*, *R. H. Cannegieter*, W. *Lolcama* en *H. Miedendorp*, allen kandidaten bij verschillende provinciale kerkbesturen, waaruit op het zestal zijn geplaatst A. *Alberti*, *J. Gruno Aldershoff*, W. *Lolcama*, *J. Boon*, *J. B. Goudschaal* en *H. Lunsingh Meijer* en op het drietal *Alberti*, *Aldershoff* en *Lolcama*.

* **Emmen**, 25 Junij. Heden had hier het examen plaats voor de vacerende schoolonderwijzersbetrekkingen te Nieuw-Dordrecht met Vastenou en Zuidbarge. Vijf sollicitanten waren daartoe opgekomen, doch, na informatie omtrent 't inkomen der te benoemen onderwijzers, trokken drie van de vijf sollicitanten zich terug en werd 't examen van slechts twee sollicitanten, zijnde de gebroeders *Klazinga*, afgenomen, waarvan nu zekerlijk elk eene van bovengenoemde betrekkingen zal bekomen.

* **Schoonebeek**, 26 Junij. Alhier is door den kerkeraad ter benoeming tot predikant aan Z. M. den Koning voorgedragen, de heer *Wolff*, predikant te Angeren in Gelderland.

* **Vlagtwedde**, 2 Julij. Door den raad der gemeente Vlagtwedde is met algemeene stemmen benoemd tot schoolonderwijzer te Ter Apel A. *J. Verwer*, schoolonderwijzer te Horsten.

***Ruinerwold**, 5 Julij. Uit het in ons vorig nummer vermelde zestal genomineerden voor de vacante betrekking van hoofdonderwijzer in de hoofdschool alhier is Zaturdag door den gemeenteraad bij de eerste stemming met algemeene (7) stemmen, gekozen *M. Koning*, provisioneel waarnemer der vacante school. Hij blijve bij voortduring de algemeene achting genieten, welke hij gedurende zijn kort verblijf in deze gemeente, bij ouden en jongen in ruime mate heeft mogen verwerven.

Meppel, 3 Julij. De inspecteur van het lager onderwijs in Drenthe houdt zich ijverig bezig met eene organisatie van de onderwijzersgezelschappen in de provincie. Om deze meer aan hun doel te doen beantwoorden, zullen, vooral de vorming en verdere opleiding der kweekelingen en hulponderwijzers, ernstig worden ter harte genomen. Daartoe zullen in ieder district afgescheiden van de bijeenkomsten der schoolgezelschappen, voor gemelde kweekelingen en hulponderwijzers een of meer onderwijzers door den inspecteur in overleg met den schoolopziener worden aangesteld, bij wie bedoelde jongelieden, twee of driemaal in de maand des Zaturdags onderwijs en opleiding zullen ontvangen. *Handbl.*

* **Staphorst**, 3 April. Volgens schrijven herwaarts van den heer Burgemeester *van Cleeff* te Borne, was van de 8 kandidaten voor de vacante onderwijzers post aldaar, het drietal geformeerd uit *P. Kuipers*, hulponderwijzer te Rouveen, *Veldhuis*, hulponderwijzer te Azelo bij Borne, en *Wientjes*, hulponderwijzer te Enschede, uit welk drietal *Wientjes* is voorgedragen.

* **Beilen**, 3 Julij. In de heden gehoudene raadsvergadering is benoemd tot onderwijzer te Wijster *J. Huizing*.

REGTSZAKEN.

Povinciaal Gergtshof van Drenthe.

5 Julij. Heden is J. C. *Dahmer*, kolonist, schuldig verklaard aan schriftelijke bedreiging met brandstichting onder bepaalde voorwaarde en mits dien veroordeeld tot vijftien jaren tuchthuisstraf.

Voorts is met vernietiging van het vonnis der Regtbank *Cornelis Kok*, arbeider te Eursinge, schuldig verklaard aan eenvoudige diefstal en veroordeeld tot zes maanden cellulaire gevangenisstraf; bij voormeld vonnis was hij veroordeeld tot twee maanden cellulaire gevangenisstraf.

Arrondissements-Regtbank te Assen.

5 Julij. H. van D. en J. B., in de gemeente Vries woonachtig, wegens diefstal, veroordeeld tot drie maanden cellulaire gevangenisstraf; — R. V. te Hoogeveen, wegens het ontsteken van vuur in het veld, tengevolge waarvan een anders op minder dan 100 meters daarvan afgelegene plantingen in den brand zijn geraakt, veroordeeld tot f 25// boete; — J. G. B. te Buinerveen, wegens hetzelfde wanbedrijf, veroordeeld tot f 25// boete; — P. N. en M. S. te Zuidbarge, bij verstek, wegens mishandeling, vrijgesproken; — F. V. te Odoorn, bij verstek, wegens diefstal en geweldadigheid tegen een bedienend beambte, veroordeeld tot zes weken cellulaire gevangenisstraf; — B. B. te Hoogeveen, gedetineerd, wegens diefstal, veroordeeld tot drie maanden cellulaire gevangenisstraf.

DE VERTELLER ENZ.

Wat Noord-Amerika, ondanks zijne reusachtige welvaart, uit een zedelijk oogpunt is, moge blijken uit 't volgend schrijven van een correspondent uit Nieuw-York:

„In geen Christen land zijn zooveel jeugdige misdadigers te vinden als in de Vereenigde Staten. Men ziet zelfs kinderen zich op de afzigtelijkste wijze aan onmatigheid en allerlei uitspattingen overgeven, in de straten of op slechte plaatsen met elkander vechten en daarbij gebruik maken van messen en revolvers.

„De heer Seymour, zeggen de bladen der vorige week, vierde zijn huwelijk met mistress Horn. Een oploop vond goed voor het huis der bruid ketelmuzick te maken. James de zoon van mistress Horn, komt daarop met een geweer naar buiten, schiet het in den hoop af en kwetst verscheiden personen. James Horn is acht á negen jaar oud! — Terwijl wij deze regelen schrijven, berigt ons de directeur van eene kostschool, dat een zijner leerlingen den vorigen avond een pistoolschot in den buik heeft gekregen, door een zijner schoolmakkers gelost. De kogel was op een ander kind gemunt; de kleine booswicht borst in een schaterlach uit, toen hij zijne vergissing bespeurde. Nergens wordt het vaderlijk gezag zoo sterk veracht als bij ons; men laat zich zeer weinig gelegen zijn aan den *old one*, „den ouden," zooals men hier den vader noemt. Gril en hartstogt zijn de eenige regels. Geen week gaat er voorbij, dat de dagbladen ons niet het een of ander voorval mededeelen van een voerman, ploegknecht, metselaar of andere daglooner, die op den eersten spoorweg den besten met de dochter zijns meesters heenvlugt. Het meisje is in den regel niet ouder dan zestien of zeventien jaar. Rudolf Roland en Mathilda Griswold hadden, zoo verhalen de jongste bladen, te zamen een plan tot ontvlugting beraamd. Mathilde ging op de stoomboot naar Sougertas, waar haar aanstaande echtgenoot haar zou komen opzoeken, na eenige dollars bijeenverzameld te hebben, ten einde behoorlijk in het huishouden

Advertentien.

Vijftigjarige
HUWELIJKSVEREENIGING van
HARM HENDRIKS RIEMERS
en
NIESZIEN HENDRIKS HOLTMAN.
Roden, 28 Junij 1858.

Heden beviel voorspoedig van eenen welgeschapenen ZOON, Vrouwe S. VERWEIJ MEJAN— BRANDLIGT.
Hoogeveen
den 4 Julij 1858.

236ste
STAATS-LOTERIJ.

Voor bovengenoemde Loterij [waarvan de trekking der eerste klasse op Maandag den 12den Julij begint] zijn ***heelen*** en ***gedeelten*** van ***LOTEN*** volgens Prijs-Courant te bekomen, ten kantore van den kollecteur W. SOMER te Assen.

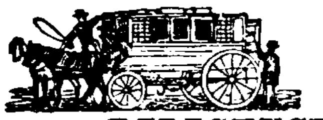

De ondergeteekende maakt door dezen bekend, dat hij, de Diligence-onderneming tusschen Veendam en Assen niet meer uitoefenende, **te koop** heeft ***twee DILIGENCES***, de grootste tegen den prijs van f 90—″ en de kleinere voor den prijs van f 80—″.

Gadingmakenden gelieven zich aan te melden voor den 12 dezer.

Assen, 5 Julij 1858.

H. ROELFSEMA.

TE HUUR

tegen 1 Augustus aanstaande:

Eene **BOVENWONING** of **KAMERS**, bij den Meubelmaker VAN HEERDE te Assen.

H. H. VAN LIER, Notaris te Assen, zal op Vrijdag den 9 Julij 1858, des namiddags te zes uur, bij STRIJKER, in het *ROODE HERT* te Assen, voor Mr. S. C. H PICCARDT, publiek verkoopen:

Het **TOPGRAS** in Geelbroek, het ***VALSIEN***, de ***IJZERMAAT*** en de ***STOKMAAT***, alles om en bij Anreep gelegen, en zulks in perceelen, zooals in vroegere jaren.

H. H. VAN LIER.

Verkooping
VAN
GRAAN- EN GRASGEWASSEN,

telkens des namiddags te 3 uur.

Op Donderdag den 8sten Julij 1858, op de Boerenplaats *WEST-YPMA*, onder Tolbert, ten verzoeke van de Erven Wijlen de Wedw. JAKOB LUNSING AUWEMA, van

25 Beste Perceelen aldaar op Wortel staande **ROGGE**

Op Vrijdag den 9den Julij e. ,k. ten huize van den Kastelein VENEMA, te Doesem, ten verzoeke van Heeren KERKVOOGDEN en DIAKENEN, Wedw. J. L. PIERS, den Heer J. HAVINGA en Cn.:

Het **TOPGRAS** van pl. min. 70 B. Hooiland, gelegen onder Doesnm en Opende.

Op Zaturdag den 10den Julij e. k., ten huize van de Wedw. HAZENBERG, te Grootegast, ten verzoeke van de Heeren J. E. en E. J. v. d. VEEN, HOMMES, v. BOLHUIS en Cn., en G. J. VAN DER ZWAAG:

Het **TOPGRAS** van min of meer 80 B. Hooiland, gelegen onder Grootegast en Sebaldeburen.

Op Maandag den 12den Julij e. k,, ten huize van 'A. E. PALSMA, te Nuis, ten verzoeke voor de Familelje van TEIJENS en A. E. PALSMA:

Het **TOPGRAS** van min of meer 60 B. Hoolland, gelegen onder Marum, Noordwijk, Lucaswolde, Nuis en Niebert, — benevens nog 2½ B. **ROGGE**, behoorende aan de VEREENIGING, te Nuis.

Op Woensdag den 14den Julij e.k., ten huize van den Kastelein J. MULDER te Tolbert, ten verzoeke van Mejufvr. de Wedw. ROZEMA, de Heeren J. H. LEURINGH, A. S. LEURINGH, H. LEURINGH, v. BOLHUIS, KERKVOOGDEN, SCHOLMA en Cn.

Het **TOPGRAS** van min of meer 100 B. Hooiland, gelegen onder Niebert, Tolbert, Midwolde, Lettelbert en Oostwold.

Op Donderdag den 15den Julij e k., ten huize van A. E. PALSMA te Nuis, ten verzoeke van de Heeren KERKVOOGDEN EN DIAKENEN van Nuis en Niebert, HAZENBERG, J. ALBERTS, DE HAAN, LEVIE en Cn.:

Het **TOPGRAS** van min of meer 90 B. Hooiland, gelegen onder Marum, Lucaswolde Nuis, Niebert, Tolbert en bij den Matslood onder Rhoderwolde.

Op Vrijdag den 16den Julij e.k., ten huize van den Kastelein BOUWSMA te Marum, ten verzoeke van Heeren PREDIKANT, KERKVOOGDEN en DIAKENEN van Marum en Noordwijk, BONSEMA en Cn.:

Het **TOPGRAS** van min of meer 60 B. Hooiland, gelegen onder Marum, Noordwijk en Lucaswolde.

Op ZATURDAG den 17den Julij e.k. ten verzoeke van FRANS BEEKMAN en Vrouw te Niekerk, ten hunnen huize: **3 Perc. ROGGE, 9 Perc. HAVER** en **4 Perc. TOPGRAS,** aldaar op wortel staande.

Mr. H. P. WICHERS,
Notaris.

VERMIST:

4 VAARSPINKEN, 1 VAALBLAARDE, 1 ZWARTBLAARDE en **2 ZWARTKOLDEN.**

Die hiervan aanwijzing kan geven, wordt verzocht dit te doen aan R OOSTINGH te Borger.

FIJNE
Genua- of Tafel-Olie.

HERMAN VAN DEVENTER te Zwolle, Hoofd-Dépôthouder voor het Koningrijk der Nederlanden, adverteert door dezen, dat de **GENUA OLIE** van de HH. SERIJ PELZ en COMP. te Genua te bekomen is aan het Hoofd-Dépôt á **70** Ct. en in de onderstaande Dépôts à **75** Ct. per Flesch.

Amsterdam, G.M. DIEPERINK.	s Hage, Geb. LAMPE.
Arnhem, G. I. DE ROOS Jr.	Harlingen, F. G. RIKKERS.
Assen, G. G. LAMBERS.	Hoogeveen, P. VAN VELZEL.
St. Anna Parochie, H. K. TERWERDA.	Kampen, D. J. en A. STIBBE Jz.
Appingedam, F. E WIERSUM	Loppersum, L. NIEVEEN.
Almelo, wed. R. STEENBERGEN.	Meppel, J. DE VRIES Mz.
Bolsward, F. V. D. PLAATS.	Rotterdam, H. F. SEPMEIJER.
Coevorden, C. J. VAN DER SCHEER.	″ A. KUILENBURG.
Delfzijl, H. ROELFSEMA.	Sneek, wedw. L. MEIJER.
Finsterwolde, A. MARTENS.	Sappemeer, L. K. DIJKHUIS.
Franeker, N. J. KIERS.	Utrecht, J. M. PORTON.
Groningen, E. C. SISSINGH.	Wildervank, E. D. HULSINK.
″ A. WITTE.	Zwartsluis, L. D. J. THORBECKE.

Aanvrage om Dépôts *franco* aan het Hoofd-Dépôt.

De flesschen zijn allen verzegeld met het cachet en voorzien van de handteekening van HERM. VAN DEVENTER.

BURGERLIJKE STAND.

MEPPEL, 25 Junij—2 Julij. Ondert. J. Klawen met A. van Buren. — Geh. P. Bruijning met F. Greeve. — Bev. J. Zwikker geb. Lindenhovius, van z.; A Konstapel geb. Prins, van z., H. van Brussel geb. Dozeman, van z.; K. Bennekers geb. Smit, van d.; B. Wolff geb. van Zuiden, van z. — Overl. G. D Koopman, 51 j. en 4 m., weduwe van I. J. Smit; A. Bouwmeester. 43 j en 10 m., echtgenoo e van H. Visscher.

HOOGEVEEN, 27 Junij—4 Julij Ondertrouwd geene. — Geh. Jan Pieters en Fenne Mensenkoop. — Bev. Judith van Zuiden geb. Stern, van z.; Egberdina Keimpema geb. Kreef, van d.; Anna de Jonge geb. Duiker, van d. — Overl. Roelfien Glitsch wed. Koert Wolters Zwiers, 64 j.; Roelof Jansen Bening, echtgenoot van Trijntien Jacoba van der Veen, 56 j.; Jan Hendriks Nijmeijer, echtgen. van Beertje Hendriks Schonewille, 77 j.; Jacob Bremer, 3 m.; Johannes Rijnardus Menninga, 11 m.; een levenloos kind van het mannelijk gesl. van Roelof Zuidema en Hendrikje Kroezen.

NIJEVEEN, 1—30 Junij. Geb. Geert, z. van H. Wink en J. A. Veenhoven. — Ondert. J. Mulder en R. Westerhoff, wedvwe D. A. de Boer. — Gehuwd geene. — Overl. Hilligje Mulder, 6 weken; Jeatje Eppinge, 18 j.

EELDE, 1—30 Junij. Ondertrouwd Egbertus Steen Ez. en Klara Boerema; Wobbegje Stoffers en Jaapkien Stel; Jan Lammerts en Geertje Rigterink. — Geh. Berend Bos en Jantien Hartlief; Jan Schmidt en Marchien Nijland; Johannes de Swart en Henderkien Veenhuis; Egbertus Steen Ez. en Klara Boerema. — Geb. Egbert, z. van Egbert Sluiter en Aaltien Meulman; Wibbe, z. van Harmannus Kampinga en Trientje Sikkens; Jantien, d. van Abel Nijenhuis en Anna Hassels; Asse, z. van Harm Reinhardus en Hinderkien Wieland — Overl. Luite Jans Smit, weduwenaar van Amalia Sunderman; 59 j.; Martinus Stroetinga, 13 m.

COEVORDEN, 1—30 Junij. Geh. H. van Ommen en B. Bruins; H. Hoek en A. de Roo; J. Hubers en J. Slijffenboom. — Bev. P. Schulenberg geb. Darmois, van z; G. Maties geb. Iken, van z. — Overl. Harmannus Scheerhoorn, 29 j.; Jan Kluitenberg, 1 j; Hendrik Scholten, echtgenoot van J. Brakels, 60 j.

ANLOO, 1—30 Junij. Geb. Willem, z van J. G. Moesker en J. W. Kuiter te Annen; Grietje, d. van R. van Rossum en L. Stel te Annerveensche-kanaal; Harm, z. van H. de Jonge en H. van der Boor te Zandvoort; Annechien, d. van G. Vos en H. Kavels te Zandvoort; Abel, z. van J. Abels en G. Popken te Eext; Lambert, z. van H. E. Hoving en T. W. Eggens te Eexterveen. — Geh. Jan de Jonge, weduwenaar van Geertruid Trip en Roelfien Ottens te Eexterveen. — Overl. L. Klooster, weduwenaar van Trientje Daniels, 77½ j. te Eext; W. Vlieger, geh. ml. 49 j. te Eext; A. Boelens, geh. vrl. 43 j. te Schipborg.

OOSTERHESSELEN, 1—30 Junij. Geb. Wilhelmus, z. van Elizabeth Rozenberg. — Overl. Rudolf Heeling, 2 j.; Jantien Bults, 1 j.; Willem Hoekman, echtgenoot van Grietien Nijmeijer, 73 j.; Jan Lefferts Lanting, weduwnaar van Jantien Wolting, 80 j.; Geert Brinkman, echtgenoot van Marchien Hendriks, 55 j.

ZWEELOO, 1—30 Junij. Geb. Hendrik, z. van Jan Hadders en Trijntje Marissen. — Overl. Aaltje Berends, weduwe van Roelof Euving, 73 j.; Geesje Nijenhuis, echtgenoote van Roelof Euving, 42 j.; Hendrik Eising, ongehuwd, 29 j; Roelof Schepers, 5 m.; Berend Hegen, 10 w. — Geh. Hendrikus Nijhoving en Jantien Lanning.

ROLDE, 1—30 Junij. Geh. geene. — Geb. Harm, z. van Jan Schipper en Beertien Hekman te Schoonloo; Alberta Arendina, d. van Jans Kruit en Henderika Dunker te Rolde. — Overl. Geesje Nijs te Grolloo, 2 j. en 7 m.; Grietje Thies te Grolloo, ongeh, 30 j. en bijna 3 maand; Jantje Slagter te Rolde, geh., 36 j. en 6 m; Thie Gommers te Grolloo, ruim 2 m.; Pietertje Oosterveld te Balloo, geh. 67 j en 5 m.

MARKTBERIGTEN.

AMSTERDAM, 2 Julij. TARWE iets beter met goeden handel; 132 ℔ nieuwe witbonte Poolsche f 340; 126, 128 ℔ oude bonte dito f 320; 134 ℔ Kleefsche f 328; 131, 133 ℔ Nassaudietsche f 316, 324; 132 ℔ dito f 320; 158/2 ℔ Bovenlandsche f 305; 130 ℔ Friesche f 285; 132 ℔ Kubanka f 275. — ROGGE met veel handel tot iets hoogere prijzen; 125 ℔ nieuwe Pruissische f 210; 126 ℔ Belgische f 213; 117 ℔ Petersburger f 182 contant; 118, 119, 120 ℔ dito f 186, 188, 190; 116, 117 ℔ dito f 182, 184, 119, 120 ℔ Archangel f 188, 190; 118 ℔ dito f 186; 119 ℔ dito f 189. — GARST f 9 hooger; 117 ℔ Dantziger f 207; 114 ℔ Deensche f 190, 193. — Van HAVER bij partij ter verzending verkocht: 100 ℔ Koningsberger Voer f $5\frac{1}{4}$; 92, 95, 100/2 ℔ Dikke f 5, $5\frac{1}{4}$, $5\frac{1}{2}$ —KOOLZAAD £ 2 a $2\frac{1}{2}$ hooger, Bombay £ 66, 65 op 9 vaten Olie in Sept en Oct. £ $89\frac{1}{2}$; in Nov. £ 90. — LIJNZAAD in een doen; 103 ℔ Riga f 300. — RAAPOLIE dadelijk en op levering merkelijk hooger betaald; op 6 weken f 48; Vliegend f $46\frac{3}{4}$, 47; 1o. Sept. f 48, $\frac{1}{2}$; Oct. f $48\frac{1}{4}$, $\frac{3}{4}$; Nov. f $48\frac{1}{2}$, 49; Dec. f $48\frac{3}{4}$, $49\frac{1}{4}$, 49. — LIJNOLIE dadelijk en op levering willig; 1o September f $36\frac{3}{4}$, 37; October f $37\frac{1}{4}$; $\frac{1}{2}$; November f $37\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$; December f $37\frac{3}{4}$. — HENNEPOLIE op 6/w. f $40\frac{1}{4}$; Vliegend f 39. — RAAPKOEKEN per 1040 stuks f 103 a f 105. — LIJNKOEKEN per 104 stuks f $12\frac{1}{2}$ a f 15.

SCHIEDAM, 2 Julij. MOUTWIJN f $16\frac{3}{4}$ per vat contant met weinig verkoopers. — JENEVER 100 pct Amst. proef f $20\frac{1}{4}$ a f $20\frac{3}{4}$ per vat contant bij partij.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.
AMSTERDAM, 1858.

	pCt.	2 Julij.	3 Julij.		pCt.	2 Julij.	3 Julij.
Nederl. W.S.	$2\frac{1}{2}$	$64\frac{3}{8}$	$64\frac{1}{4}$	*Polen*,			
——	3	$76\frac{3}{4}$	$76\frac{3}{4}$	Aand. fl 500	f	$155\frac{1}{2}$	$155\frac{1}{8}$
——	4	$98\frac{7}{8}$	$97\frac{1}{4}$	Obl.	4	$81\frac{1}{4}$	$81\frac{1}{2}$
Amort. Synd.	$3\frac{1}{2}$	$92\frac{3}{4}$		*Spanje*, Obl.	$1\frac{1}{2}$	$26\frac{15}{16}$	$27\frac{1}{16}$
Handelm.	$4\frac{1}{2}$	$138\frac{5}{8}$	$138\frac{3}{4}$	Obligatien	3	$43\frac{15}{16}$	$43\frac{7}{16}$
O. I. Leening	4	$97\frac{3}{8}$	$97\frac{1}{2}$	Binnenl.	3	$38\frac{3}{16}$	$38\frac{1}{4}$
Aand. H. Spw.				Amortisable			$7\frac{1}{8}$
—— R.——	$4\frac{1}{2}$		$101\frac{1}{4}$	Bewijz. Coup.			
Ned. B.				*Oostenrijk*,			
Maats. Weld.				Oblig. Goll	5		
Rusland.				—— ——	4		$61\frac{1}{4}$
Obl. Hope	5	$106\frac{3}{8}$	$106\frac{1}{4}$	——Metal.	5	$74\frac{7}{8}$	75
Dito 1831/33	5	92		— RenteA.	5	87	$87\frac{5}{16}$
Cert. 1840	4	$87\frac{1}{8}$	$87\frac{1}{8}$	— Nation.	5	$76\frac{1}{16}$	$76\frac{1}{16}$
—— Stieglitz	4	$86\frac{7}{8}$	$87\frac{1}{16}$	—— ——	$2\frac{1}{2}$	$38\frac{5}{8}$	$38\frac{9}{16}$
—— Nieuwe	4			*Belgie*, Cert.	$2\frac{1}{2}$		
—— 5e Serie	5	$98\frac{9}{16}$	$98\frac{5}{8}$	Rothschild	$2\frac{1}{2}$	$52\frac{3}{8}$	$52\frac{1}{2}$
—— 1855 6eS,	5	$101\frac{3}{16}$	$101\frac{7}{8}$	*Portug.*, Obl.	3	$46\frac{3}{8}$	$46\frac{1}{4}$
—— van Ass.	6	$67\frac{1}{4}$	$67\frac{3}{8}$	Brazilien	5	$99\frac{1}{2}$	$99\frac{1}{2}$
				Weener aandeelen	4		

2 Julij. Bij vernieuwing was de markt gunstig gestemd zoowel echter voor de Nationale en de Spaansche fondsen.

3 Julij. Met uitzondering van Spaansche fondsen, die of nieuw williger waren, verschilde de markt overigens weinig met gisteren.

---

te treden. Het jonge paar telde te zamen dertig jaar. In zulke omstandigheden wordt het huwelijk gewoonlijk wettig aangegaan. Niets ter wereld is gemakkelijker. Overal treft men den eenen of anderen eerwaarde aan, die bereid is het huwelijk te bekrachtigen. In een blad, in het Duitsch geredigeerd, lezen wij de volgende advertentie: ″De eerwaarde doctor N. N., wonende in de . . . . street houdt zich bezig en belast zich met alles wat op doopsel en huwelijk betrekking heeft. In eenige minuten loopt alles af.″ Onlangs begaf een juffertje zich met haar ouders naar den schouwburg. Onderweg verdween zij. Gelukkig was zij niet verloren, want kort daarop verschijnt zij weder in de loge met een piepjongen *dandy* aan den arm. Zonder omwegen gaf zij hare ouders te kennen: dat zij daareven nog miss A. . . was, doch thans mistress B. . . heette.

″Men stelle zich voor wat de gevolgen van die overhaaste verbindtenissen zijn. Dikwijls worden huwelijken, in Januarij gesloten, in Mei weder ontbonden. Het gaat even spoedig.

—

De krinoline — zegt de *Bode van Nieuwpoort* — heeft hare rol nog niet uitgespeeld, zy zal niet sterven zonder de geschiedenis met een oneindig getal avonturen verrykt te hebben.

In zeker huis te Gent, stond zekere lieve juffer zich te *krinoliseeren*. Wat zag ze er mooi uit! Nog eens gespiegeld en rondgedraeid . . . . in order. Nu naer beneden.

Maer ei! daer kwam de kat op de koord! De muur nevens den trap was versch geschilderd, en toen de bouwmeester het huis maekte, dacht hy niet dat er ooit krinolinen in de wereld zouden komen, en nam dus de maat op de breedte van eenen ordentelyken burger — maer nu, wat gedaen? Kort en goed. Het lieve poeske deed hare kooi uit, en liet ze met eene koord door het venster. Papa stond in de opene lucht gereed om de dikke rekommandatie zyner dochter aen te pakken. Vervolgens kwam de dochter in hare dunne hoedanigheid beneden, en kroop weer in den ballon.

Berigt aan de bouwmeesters als zy nieuwe trappen maken.

—

Vrouwenkennis.

Zekere dame weidde uit over de verschrikkelijke gewaarwording eener zorgvuldige echtgenoote, die, na eenige uren te hebben doorgebragt met het verstellen van een rok of jas van haren man, in een der zakken een billet doux vindt.

″Ik betwijfel het zeer,″ werd haar geantwoord, ″of hetgeen gij daar noemt, wel ooit op deze wijze plaats heeft. Waar toch zou de vrouw te vinden zijn, die alvorens tot het verstellen van een kleedingstuk van haren man over te gaan, niet eerst al de zakken zou doorsnuffelen.

—

GEDRUKT BIJ **GRATAMA** te ASSEN.

BIJBLAD No. 1, behoorende bij de Provinciale Drentsche en Asser Courant van 6 Julij 1858.

UITVOERIG UITTREKSEL

uit het verslag van Ged. Staten der Provincie Drenthe aan de Staten van dat gewest, uitgebragt in de zomervergadering van 1858.

HOOFDSTUK I.

Bevolking.

Wettige bevolking.

De bevolking der provincie vermeerderde in 1857 met 1567 of 1.75 ten honderd. In 1856 was deze aanwinst grooter; zij beliep toen 2.03 ten honderd.

De minder gunstige uitkomst deed zich echter voor ten platten lande en niet in de steden. In de steden toch bedroeg de vermeerdering in 1857 1 op 68 en in 1856 1 op 72 zielen;

ten platten lande in 1857 1 op 55 en in 1856 1 op 46;

in de provincie in 1857 1 op 57 en in 1856 1 op 49.

De meeste toeneming van bevolking heeft plaats gehad in de volgende gemeenten, als te Emmen 1 op 15 of 6.6 pct.; Zuidwolde 1 op 15 of 6.6 pct.; Westerbork 1 op 16 of 6.2 pct.; Odoorn 1 op 26 of 3.7 pct,; Hoogeveen 1 op 32 of 2.7 pct.; Roden 1 op 42 of 2.3 pct.; Borger 1 op 44 of 2.2. pct.; Beilen 1 op 45 of 2.2 pct.

Feitelijke bevolking.

De feitelijke bevolking bestond op 31 December 1857 uit 94080 personen, als 48657 ml. en 45423 vr. gesl. en op 31 December 1856 uit 92785 personen, als 47901 ml. en 44884 vr. gesl.; zijnde dus in 1857 vermeerderd met 1295 personen, als 756 ml. en 539 vr. gesl.

De *feitelijke* bevolking op 31 December 1857 overtrof de *wettige* op dat tijdstip met 2759 ml. en 1898 vr. gesl., te zamen 4657; zijnde dit laatste cijfer 272 minder dan dat, waarmede in 1856 de feitelijke bevolking de wettige te boven ging.

De *aanwezige* niet wettige bevolking beliep op den 31 December 1857: *a.* in de steden: 427, als 262 ml. en 165 vr.; de *afwezige* wettige bevolking 277, als 153 ml. en 124 vr. gesl.; dus meer *aanwezig* dan *afwezig* 150, als 109 ml. en 41 vr. gesl.

De *aanwezigen* in de landelijke gemeenten 5737, als 3308 ml. en 2429 vr. gesl.; de *afwezigen* in de landelijke gemeenten 1230, als 658 vr. en 572 vr. gesl.; dus meer *aanwezig* dan *afwezig* 4507, als 2650 ml. en 1857 vr. Totaal 4657; als 2759 ml. en 1898 vr. gesl., uitmakende het hiervoren aangeduide verschil tusschen de *wettige* en *feitelijke* bevolking.

Onder deze meer aanwezige dan afwezige bevolking waren: 71 militairen te Assen, waaronder 3 vrouwen; gevangenen te Assen 71, als 56 ml. en 15 vr. gesl.; bestedelingen in de koloniën der Maatschappij van Weldadigheid 4066, als 2409 ml. en 1657 vr. gesl.; krankzinnigen te Roden 3, alle vr. gesl.; te zamen 4211, als 2533 ml. en 1678 vr. gesl.

Worden nu deze, ten aanzien van hun verblijf niet vrije personen, afgetrokken van de meer aanwezigen dan afwezigen, dan zouden in de steden meer *afwezig* zijn 15 mannen, meer *aanwezig* 23 vrouwen en het geheel der meer aanwezigen dus slechts 8 bedragen, terwijl in de gemeenten dit getal zou beloopen 296, als 117 mannen en 179 vrouwen.

Het getal feitelijk *aanwezigen* werd door dat der *afwezigen* overtroffen in de gemeenten Meppel, Eelde, Nijeveen, Peize en Westerbork, alwaar dus de *feitelijke* bevolking minder bedroeg dan de *wettige*.

De sterfte onder de wettige bevolking beliep in 1857: In de steden 256, als 127 ml. en 129 vr. gesl.; ten platten lande 1615, als 807 ml. en 808 vr. gesl., te zamen 1871, als 934 ml. en 937 vr. gesl. In de Provincie 1871, als 934 ml. en 937 vr. gesl.

Deze sterfte stond tot de bevolking der provincie als 1 tot 49.

Onder de feitelijke bevolking beliep de sterfte: In de steden 277, als 139 ml. en 138 vr. gesl.; ten platten lande 1992, als 1033 ml. en 959 vr. gesl., te zamen 2269, als 1162 ml. en 1097 vr. gesl.

Zij stond tot de feitelijke bevolking als 1 tot 41.5.

De sterften verdeelden zich naar den ouderdom aldus: beneden 1 jaar 368, als 184 ml. en 184 vr. gesl.; van 1 tot beneden 3 jaren 277, als 153 ml. en 124 vr. gesl.; van 3 tot beneden 20 jaren 286, als 138 ml. en 148 vr. gesl.; van 20 tot 40 jaren 316, als 147 ml. en 169 vr. gesl.; van 40 tot 60 316, als 175 ml. en 141 vr. gesl.; van 60 tot 80 jaren 466, als 251 ml. en 215 vr. gesl.; boven de 80 jaren 98, als 56 ml. en 42 vr. gesl.; van onbekenden ouderdom 2. beide vr. gesl.; levenloos aangegevenen 140, als 78 ml. en 62 vr. gesl., totaal 2269. als 1182 vr. en 1087 vr. gesl.; beneden 30 jaren stierven 1081, als 542 ml. en 539 vr gesl.; van 30 jaren en daarboven 1046, als 562 ml. en 484 vr. gesl.

De levenloos aangegevenen en de op onbekenden onderdom overledenen zijn onder deze laatste cijfers niet begrepen.

In de provincie werden in 1857 gesloten 782 huwelijken, waarvan in de steden 131 en in de gemeenten ten platten lande 651.

Daarvan werden aangegaan: tusschen jongmans en jonge dochters 643; tusschen jongmans en weduwen 24; tusschen weduwenaars en jonge dochters 87; tusschen weduwenaars en weduwen 28. Het getal stond tot dat der bevolking: in de steden als 1 tot 110, ten platten lande als 1 tot 115.

Echtscheidingen hebben in 1857 niet plaats gehad.

Naar de verschillende geloofsbelijdenissen verdeelde de bevolking zich in 76892 Hervormden, 2 Fransche of Waalsche Hervormden, 323 EvangelischLutherschen. 8 Herstelde Luterschen, 262 Doopsgezinden, 6 Remonstranten, 6120 Christelijke Afgescheidenen, 3753 Roomsch-Catholijken, 2 Oud-Roomschen, 1993 Israelieten, tot geene bepaalde gezindten behoorende 62.

Landverhuizingen hebben in 1857 plaats gehad uit de gemeenten Assen, Borger, Dalen en Meppel, te zamen van 21 personen, waaronder 9 kinderen. Alle vertrokken, om verbetering van hun middel van bestaan te zoeken. Zeven hunner begaven zich tot dat einde uit de gemeente Dalen naar Hongarije; de overige alle naar Noord-Amerika; onder deze laatste 2 jongelingen uit de gemeente Meppel, om aldaar te studeren voor rekening der Presbijteriaansche Kerk, ten einde daarna als Predikant op te treden.

Ter voldoening aan het voorschrift van art. 12 van 's Konings besluit van 22 December 1849 (Staatsblad no. 64), zijn, volgens mededeeling van den heer Commissaris des Konings, de bevolkingsregisters en bladwijzers op dezelve door een der ambtenaren van de provinciale griffie onderzocht.

Volgens deze mededeeling, worden die registers en de bladwijzers met steeds toenemende zorg bijgehouden, en wordt daardoor het jaarlijksch onderzoek minder moeijelijk.

—

HOOFDSTUK II.

Regeling en bestuur van het Provinciaal Huishouden.

Naar aanleiding van een door het Bestuur van eene der gemeenten in deze provincie aan ons gedaan verzoek om inlichting, is aan het oordeel van den heer Minister van Binnenlandsche Zaken door ons onderworpen de vraag, of door de Gemeentebesturen, bij het opmaken der kiezerslijsten volgens art. 6 der Kieswet, mag worden afgeweken van de in art. 7 dier wet bedoelde opgaven der ontvangers, wanneer door dezen klaarblijkelijk een misslag is begaan.

De Minister heeft deze vraag ontkennend beantwoord. De gronden, daarvoor aangevoerd, zijn, dat de evengemelde opgaven der ontvangers niets anders zijn dan uittreksels uit de kohieren en dus, volgens het bepaalde bij art. 4, voor wettig bewijs van den aanslag moeten worden gehouden, zoodat het Gemeentebestuur daarvan niet kan afwijken, maar verpligt is die te volgen, ook al mogt men, door overlegging van het aanslagbiljet, hetwelk volgens art. 2 insgelijks voor bewijs van den aanslag geldt, de onjuistheid der opgave beweren; dat er dan toch strijd zou bestaan tusschen twee stukken, door denzelfden ambtenaar afgegeven, welke strijd niet door het Gemeentebestuur, maar alleen door den ambtenaar, die de stukken afgaf en in het bezit is der kohieren, kan opgeheven worden, waaruit volgt, dat het Gemeentebestuur niet bevoegd is, van de opgave van den ontvanger, zoo er een misslag in ontdekt wordt, af te wijken, maar van zoodanige ontdekking kennis zal moeten geven aan den ontvanger, opdat deze dien misslag herstelle.

De herziening der tabel, regelende de verdeeling van het rijk in kiesdistricten, tot verkiezing der leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal en de te brengen wijzigingen in de Kieswet, waartoe een wetsontwerp door de Hooge Regering aan de Vertegenwoordiging werd ingediend, zijn in 1857 nog onafgedaan gebleven.

Gedeputeerde Staten.

—

Verandering in het Personeel.

In het personeel van het Collegie van Gedeputeerde Staten zijn geene veranderingen voorgevallen. Even als in het voorgaande jaar, is de heer Mr. *J. Oosting* door U benoemd tot buitengewoon lid, voor de gevallen, bedoeld bij art. 89 der Provinciale Wet. Het is slechts éénmaal noodig geweest, dit lid in de vergadering te roepen.

Door het Collegie zijn, in 1857, 112 vergaderingen gehouden.

Kort begrip der werkzaamheden.

Van de werkzaamheden, behalve de dagelijksche leiding en uitvoering van zaken, aan onze zorg en bemoeijingen opgedragen, is, wat de voornaamste onderwerpen betreft, in onze jongstvorige verslagen uitvoerige opgave gedaan. Het zou overbodig zijn, nu weder in eene herhaling daarvan te treden. Ze zijn overigens van te grooten omvang en van te zeer uiteenloopenden aard, om in een kort begrip er eene omschrijving van te kunnen geven. Wij zullen ons daarom bepalen tot eene opgave van het getal der in 1857 ingekomene en behandelde stukken.

Het aantal nummers, in de notulen onzer vergaderingen voorkomende, heeft beloopen 3139. Daaronder komen wel dezelfde zaken dikwijls meer dan éénmaal voor, maar er zijn niet onder begrepen de verzendingen ter voorloopige instructie aan ambtenaren of collegiën, welker getal 1875 beliep. Ook zijn steeds onder een en hetzelfde nummer vervat de periodieke opgaven en ingekomene antwoorden op circulaires of algemeene aanschrijvingen, die ter griffie verzameld en, nadat de verzamelingen volledig zijn, te gelijk onder één nummer behandeld worden.

Provinciale archieven.

Bij ons verslag over 1856 gaven wij te kennen, dat wij ten aanzien van de provinciale archieven geene bijzonderheden over dat jaar hadden mede te deelen. Ook nu hebben wij, met betrekking tot het jaar 1857, nopens den toestand van het archief niets bijzonders te vermelden. Wij hebben alleen aan U kennis te geven, dat de betrekking van Archivaris, die tot hiertoe werd bekleed door den heer *J. S. Magnin*, nadat deze door ons eervol was ontslagen, door ons is opgedragen aan den heer Mr. *H. J. Smidt*, Adjunct-Commies der eerste klasse ter provinciale griffie, op dezelfde belooning uit de provinciale kas van f 150.— 's jaars, als door zijnen ambtsvoorganger werd genoten, en onder de voorwaarde, dat eene toelage van gelijk bedrag uit 's Rijks schatkist aan hem werd verleend; welke toelage dan ook op onze voordragt voorloopig tot ultimo Junij 1858 door Zijne Excellentie den Minister van Binnenlandsche Zaken is toegekend, met voorbehoud, om op de verdere regeling daarvan terug te komen.

HOOFDSTUK III.

Huishouding der gemeenten.

—

Vereeniging of splitsing van gemeenten.

Vereenigingen of splitsingen van gemeenten hebben in het jaar 1857 niet plaats gehad.

Zamenstelling der gemeenteraden.

Overeenkomstig de bepalingen van art. 4 der Gemeentewet, zijn de Gemeenteraden in deze provincie zamengesteld: in de gemeenten Hoogeveen en Meppel uit 13; in die van Assen, Borger, Smilde en Dalen uit 11, en in de overige gemeenten uit 7 leden.

Getal kiezers.

Het getal kiezers tot benoeming van raadsleden bedroeg bij de sluiting der kiezerslijsten in de maand April 1857 in elke gemeente, als volgt:
Anlo 124, Assen 244, Beilen 169, Borger 133, Coevorden 153, Dalen 114, Diever 87, Dwingelo 104, Eelde 60, Emmen 102, Gasselte 69, Gieten 90, Havelte 127, Hoogeveen 324, Meppel 348, Norg 120, Nijeveen 81, Odoorn 48, Oosterhesselen 43, Peize 59, Roden 109, Rolde 98, Ruinen 99, Ruinerwold 125, Sleen 61, Smilde 186, Vledder 63, Vries 125, Westerbork 65, de Wijk 113, Zuidlaren 110, Zuidwolde 70, Zweelo 42, totaal 3865.

Algemeene opmerkingen omtrent de stemopnemingen en verkiezingen en beslissingen daaromtrent.

Bij het onderzoek der processen-verbaal van stemopneming en der verdere stukken, betrekkelijk de verkiezing van gemeenteraadsleden, was meermalen gebleken, dat de voorschriften der wet niet altijd naar behooren waren opgevolgd. Dit was ook nu weder het geval bij de nazienin der stukken, betreffende de verkiezingen, die in 1857 plaats hadden tot vervulling der vacatures, ontstaan door de gewone aftreding van een derde der raadsleden met den eersten dingsdag van de maand September van dat jaar.

De afwijkingen of onregelmatigheden, hier bedoeld, waren hoofdzakelijk de volgende:

Het inzenden van het proces-verbaal van stemopneming in den vorm van een origineel stuk, onderteekend door het Stembureau, in plaats van bij afschrift, zoo als art. 16 der Gemeentewet voorschrijft, onderteekend overeenkomstig artt, 69 en 102 dier wet, door den Burgemeester en den Secretaris.

Het niet opgeven van reden, indien er stembriefjes van onwaarde waren verklaard en het niet vermelden, zoo er verschil bestond tusschen het getal briefjes en dat der kiezers, of dit verschil op de stemming van invloed had kunnen zijn, een en ander gevorderd bij het model, in art. 67 der Kieswet voorgeschreven.

Het niet in acht nemen van den termijn van acht dagen voor de inzending der processen-verbaal van stemopneming, bij art. 16 der Gemeentewet bepaald, of, zoo de herstemming noodig was, het overschrijden van den termijn van veertien dagen, binnen welken, volgens art. 14 dier wet, de herstemming moet geschieden.

Het verzuimen van het doen der kennisgeving van de al- of niet-aanneming eener benoeming, of van den dag, voor eene stemming of herstemming bepaald, een en ander zoo als bij het eerstgemelde artikel gevorderd wordt.

Het verkeerd invullen in de processen-verbaal van stemopneming van het getal uitgebragte stemmen, door namelijk dit getal te berekenen niet naar dat der geldige stembriefjes, zoo als de wet bedoelt, daar toch elk kiezer, schoon op meer gestemd hebbende, geacht wordt slechts ééne stem te hebben uitgebragt, maar door optelling van de op de stembriefjes voorkomende namen van allen, op wie gestemd was.

Het verzuimen om van de genomene beslissingen op geloofsbrieven aan Gedeputeerde Staten *terstond* kennis te geven, zoo als art. 31 der Gemeentewet voorschrijft en door de bepalingen der daaropvolgende artikelen noodzakelijk wordt gemaakt.

Overigens deed zich soms het geval voor, dat een nieuw benoemd raadslid reeds dadelijk, nadat zijne geloofsbrieven onderzocht en tot zijne toelating was besloten, werd beëedigd en zitting nam, in strijd met art. 38 der genoemde wet.

Ten einde nu zoodanige onregelmatigheden of verzuimen in het vervolg werden vermeden, hebben wij bij eene algemeene aanschrijving de aandacht der Gemeentebesturen daarop gevestigd, met aanbeveling, om voortaan de voorschriften der wet naauwkeurig op te volgen.

Veranderingen in het personeel der Gemeentebesturen.

Gedurende den loop van het jaar 1857 vonden in het personeel der Gemeentebesturen de volgende veranderingen plaats: In dat der

heeren Wethouders:

In de gemeente Assen Mr. H. Vos, bedankt; benoemd Mr. C. Hiddingh. — Coevorden B. Dommers, overl. in 1856, doch in 1857 vervangen door L. Rikkers. — Diever H. Kok, overl., benoemd S. Smidt. — Norg H. Stel, bedankt; benoemd Mr. J. A. Tonckens.

heeren Gemeenteraadsleden:

In de gemeente Assen, H. J. Oosting, bij periodieke aftreding niet herkozen; benoemd Mr. C. Hiddingh. — Beilen, H. Meijers, als voren; benoemd Mr. G. W. Baron de Vos van Steenwijk, en J. Popping, als voren; benoemd P. Eleveld. — Coevorden, B. Dommers, overleden; benoemd A. Boll. — Diever, H. Kok, overleden; benoemd K. Kok. — Dwingelo, J. Prins, bij periodieke aftreding niet herkozen; benoemd J. G. Bloemberg; Eelde, R. Reinders, bedankt; benoemd H. Hilbrants; en J. B. Beerda, bij periodieke aftreding niet herkozen; benoemd R. Brink. — Gieten, H. C. Trip, bij periodieke aftreding niet herkozen; benoemd W. B. Trip. — Havelte, S. J. Stevens, als voren; benoemd H. J. Hulst. — Hoogeveen, H. Berghuis, als voren; benoemd J. van der Wolde. — Meppel, J. K. Robaard en H. Roelink Hz., als voren; benoemd E van Veen Hz. en J. Oosterveen. — Norg, H. Stel, bedankt; benoemd H. Barelds; en B. J. Bastiaans, bij periodieke aftreding niet herkozen; benoemd J. Oortwijn. — Nijeveen, B. J. Keizer, als voren; benoemd J. A. Westerhof. — Peize, J. Eitens en J. Luinge, als voren; benoemd G. W. van Lemel en J. Ensing. — Sleen, J. S. Leffers, als voren; benoemd J. Boelken. — Smilde, K. L. Boer, overl.; benoemd P. J. L. Eekhout; C. Blenken en P. J. L. Eekhout, bij periodieke aftreding niet herkozen; benoemd J. P. Hatzmann en E. Vennik. — Vries, R. Homan, als voren; benoemd W. Hesselink. — Zweelo, J. Hoving, als voren; benoemd J. Mensingh. — Zuidwolde, A. A. ten Heuvel, overl.; op ultimo Dec. 1857 nog niet vervangen.

Meest belangrijke verordeningen der Gemeentebesturen.

Naar het voorschrift van art. 176 der Gemeentewet, hebben wij in het Provinciaal Blad van 1858 no. 8 eene korte opgaaf doen plaatsen van de in 1857 door de Gemeentebesturen afgekondigde plaatselijke verordeningen, tegen welker overtredingen straffen zijn bedreigd; ze zijn de volgende:

Assen: Algemeene policieverordening.

Coevorden: op de keur der stieren.

Dalen: Policieverordening voor die gemeente.

Diever: Op den invoer en doorvoer van rundvee, tot voorkoming, stuiting en uitroeijing der longziekte.

Dwingelo: Tot wering en tegen de verspreiding der longziekte.

Eelde: op het houden van honden; op de nummering der huizen; op het losloopen en schutten van vee; op het houden der nachtwacht.

Havelte: Op het tappen na tien uur des avonds.

Hoogeveen: Wijzigingen, gebragt in de algemeene verordeningen van policie; reglement voor het armwerkhuis.

Meppel: Tot wijziging van het reglement op het tweede of namiddag trekschuiten- of bargeveer tusschen Assen en Meppel.

Odoorn: Ter verzekering van het toezigt op personen, die niet in de gemeente wonen.

Oosterhesselen: Tot voorkoming van besmettelijke veeziekten; op het doen van aangiften tot bijhouden der registers van bevolking; op de nummering der huizen en gebouwen; op het keuren der stieren.

Peize: Op het losloopen der honden en tegen het ontstaan en de verspreiding van hondsdolheid; op het losloopen en schutten van vee.

Rolde: Op den in- en doorvoer van rundvee, ter wering van de longziekte onder dat vee.

Ruinen: Algemeene policieverordening.

Smilde: Op de nummering der huizen; op de herbergen.

Vledder: Op den invoer en doorvoer van rundvee en tot voorkoming, stuiting en uitroeijing der longziekte.

de Wijk: Omtrent het bevolkingsregister en de woonplaatsverandering; omtrent het verdeelen der gemeente in wijken en het nummeren der huizen; omtrent het ontstaan van besmettelijke ziekten; omtrent de herbergen, tapperijen, enz.; op het houden van honden, en op het losloopen en schutten van vee.

Zuidlaren: Ter voorkoming van het overbrengen of voortplanten der heerschende longziekte onder het rundvee.

Zuidwolde: Omtrent de verdeeling der gemeente in wijken en het nummeren der huizen; omtrent het bevolkingsregister en de woonplaatsverandering; omtrent het losloopen en schutten van vee; op het ontstaan van besmettelijke ziekten; omtrent het losloopen van honden; op de herbergen, tapperijen, enz.

Zweelo: Op het losloopen van vee; op het doen der aangiften tot bijhouden der registers van bevolking; op de nummering der huizen.

Met opzigt tot de verordeningen op de heffing en invordering der plaatselijke belastingen, was meermalen de vraag ontstaan, of de wet de afkondiging dier verordeningen stellig beveelt, dan wel of de bepalingen, die omtrent de afkondiging van plaatselijke verordeningen in de Gemeentewet voorkomen, alleen op strafverordeningen en niet op die, betreffende plaatselijke belastingen, van toepassing zijn. Bij een arrest van 14 Januarij 1357 heeft de Hooge Raad deze vraag in laatstbedoelden zin beslist en daarbij uitgemaakt, dat art. 163 der Gemeentewet, waarbij het formulier van afkondiging bepaald wordt, niet op verordeningen, plaatselijke belastingen betreffende, toepasselijk is. Bij de mededeeling van deze uitspraak van den Hoogen Raad heeft de heer Minister van Binnenlandsche Zaken aan ons te kennen gegeven, dat, hoezeer ook de Regering steeds van dit gevoelen was geweest, zij echter tevens meende, dat de afkondiging der belastingsverordeningen, schoon door de wet niet bevolen, niettemin wenschelijk was, daar het toch geen betoog behoefde, dat het voor de ingezetenen van veel belang is, van deze verordeningen kennis te dragen, en dat hier dezelfde grond voor afkondiging bestaat, als ten aanzien van de policieverordeningen; om welke reden de Minister ons verzocht, om, zoover dit nog niet mogt zijn geschied, de Gemeentebesturen in deze provincie uit te noodigen, tot de geregelde afkondiging der hierbedoelde belastingsverordeningen over te gaan. Wij hadden reeds vroeger, in October 1856, dergelijke uitnoodiging aan de Gemeentebesturen gerigt, omdat die maatregel ook ons zeer wenschelijk en nuttig was voorgekomen, en wij hebben nu, naar aanleiding van 's Ministers voormeld verzoek, deze uitnoodiging gaarne herhaald en nader aangedrongen.

Veldwachters.

Onder de gemeentelijke veldwachters hebben geene andere veranderingen plaats gehad, dan dat te Coevorden en te Dalen, ter vervanging van policiebedienden aldaar, tweede veldwachters zijn aangesteld, in laatstgenoemde gemeente bepaaldelijk voor de veenstreek Schoonebeek, en dat te Beilen, Havelte en Westerbork, in plaats van ontslagene of overledene veldwachters, nieuwe zoodanige beambten zijn benoemd.

Loop van de dienst.

De loop van de dienst was in het vorige jaar meestal geregeld. Was er, blijkens ons verslag over 1856 in dat jaar eene gemeente, waarvan wij toen verklaarden, dat de dienst er geen geregelden loop had gehad, in 1857 werd in dien toestand nog weinig verandering aldaar bespeurd, doordien na het ontslag, omstreeks het midden van dat jaar aan den toenmaligen Burgemeester dier gemeente door Zijne Majesteit, op zijn verzoek, eervol verleend, deze betrekking, tengevolge der ondervondene moeijelijkheid, om daarin op eene voldoende wijze te voorzien, gedurende het overige gedeelte van dat jaar onvervuld bleef, daar de benoeming van eenen nieuwen Burgemeester voor de gemeente Smilde eerst met den aanvang van het jaar 1858 plaats had.

Gemeente-archieven.

Volgens de berigten, door de Gemeentebesturen in hunne jaarverslagen gegeven, en de rapporten, die door den heer Commissaris des Konings, nopens de door Zijn HoogEdelGestr. gedane inspectiereizen, aan Zijne Excellentie den Minister van Binnenlandsche Zaken zijn opgezonden, waarvan afschriften aan ons worden medegedeeld, bevinden de gemeentearchieven over het geheel zich in goede orde.

HOOFDSTUK IV.

Medische policie.

Gezondheidstoestand der ingezetenen.

De gezondheidstoestand der ingezetenen was in het afgeloopen jaar over 't geheel zeer gunstig, zoo als ook reeds is af te leiden uit de verhouding tusschen de sterfte en de bevolking, gelijk die in het 1e hoofdstuk is medegedeeld. Dit lijdt evenwel uitzondering met betrekking tot de gemeente Anlo, waar de sterfte buitengewoon groot was. Behalve 6 doodgeboren en 2, die niet in de gemeente woonden, zijn daar 80 personen overleden, welk cijfer in de laatste jaren nimmer bereikt werd; in 1856 was het slechts 36. Ook in de gemeente Vledder was de gezondheidstoestand, volgens het berigt van Burgemeester en Wethouders, gedurende de vijf eerste maanden des jaars, minder gunstig. Buiten 2 levenloos aangegevenen, hebben er, in 't geheele jaar. 60 sterfgevallen plaats gehad, 't geen $\frac{1}{3}$ meer is dan gemiddeld in de vorige jaren.

In sommige gemeenten hebben, buiten de gewone ongesteldheden, contagieuze en epidemische ziekten geheerscht. Dit was inzonderheid het geval in de gemeente Norg, aan het eerste en tweede gesticht der Maatschappij van Weldadigheid te Veenhuizen, waar, gedurende de maanden Februarij en Maart, ruim 60 typhuslijders geweest zijn. De ziekte was echter over 't algemeen goedaardig (slechts een tiental lijders bezweken) en het beloop kortstondig. Buitendien heeft in het najaar de typhus zich nog geopenbaard te Anlo en ook te Gieten, en hebben er besmettelijke zenuwkoortsen geheerscht te Borger en in de gemeente Coevorden te Loo en te Vlieghuis.

De pokken hebben zich voorgedaan in de gestichten der Maatschappij van Weldadigheid te Veenhuizen, te Annerveensche Kanaal, Drouwen, Drouwenermond, Nieuwbuinen, Frederiksoord en Zuidlaren; en de mazelen hebben geheerscht te Nieuwbuinen en Drouwenermond en buitendien in de gemeenten Gieten, Peize, Rolde en Zuidlaren.

Maatregelen tot voorkoming en genezing van ziekten.

Ten gevolge der uitnoodiging, waarvan in het verslag over 1856 melding is gemaakt, door den heer Commissaris des Konings in deze provincie tot de Gemeenteraden gerigt, met betrekking tot de zorg, door de Gemeentebesturen voor den openbaren gezondheidstoestand te dragen, hebben die Besturen hunne aandacht meer op die aangelegenheid gevestigd, waarvan, buiten de vaststelling van vele der hierboven bedoelde verordeningen, het nemen van eenige bijzondere maatregelen, als: het dempen van slooten met stilstaand water en de bevordering van den waterafloop, in eenige gemeenten mede voorhands 't gevolg geweest is.

(Vervolg hierna.)

Gedrukt bij GRATAMA *te Assen.*